

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

"Səs" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzətdir

Ilham Aliyev

Ses

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

Nö 101 (5332) 8 iyun 2017-ci il. "Əlincə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı. Qiyməti 40 qəpik

İlham Əliyev: "Bu gün Azərbaycan dünya miqyasında çox böyük hörmətə layiq olan bir ölkədir"

"İlham Əliyev. İnkişaf-məqsədimizdir"
çoxcildiliyinin qırx
birinci cildi
capdan çıxıb

→ 4

ABŞ-in dövlət katibi Reks
Tillersonun Respublika Günü
münasibətlə təbriki

→ 4

Yeni Azərbaycan Partiyası
Ağcabədi rayon təşkilatının
IX konfransı keçirildi

→ 6

Avstriya qəzeti: "Dağlıq
Qarabağın Ermənistan tərəfindən
işğalı beynəlxalq hüququn ciddi
şəkildə pozulmasıdır"

→ 6

Azərbaycan XİN:
İranda törədilmiş qanlı terror
aktlarını qəti şəkildə qınayıraq

→ 9

ATƏT-in Minsk Qrupunun
həmsədrleri regiona
səfərə gəlir

→ 12

→ 11

Ermənistən iqtisadi
uçuruma doğru

→ 7

Ötən ay 20 əcnəbi
Naxçıvanda
qanunvericiliyin
tələblərini pozub

→ 16

Futbol üzrə 2022-ci il
dünya çempionatı baş
tutmayıcaq?

8 iyun 2017-ci il

İlham Əliyev: “Bu gün Azərbaycan dünya miqyasında çox böyük hörmətə layiq olan bir ölkədir”

Son illər bir-birinin ardınca keçirilən qlobal əhəmiyyətli tədbirlər Bakını dönyanın mədəni paytaxtlarından birinə çevirməklə yanaşı, bu təhlükəsiz, çoxmədəniyyətli, tolerant şəhərə, ümumən Azərbaycana geniş turist axınına takan verir. Büttün bunlar dönyanın ən müxtəlif səmtlərindən gəlmış qonaqların Azərbaycan həqiqətləri ilə yaxından tanışlığına, erməni yalanlarının ifşasına, Azərbaycan reallıqlarının dünyaya çatdırılmasına da şərait yaradır.

Eyni zamanda, Azərbaycan ötən illər ərzində dönyanın sosial-mədəni və siyasi-iqtisadi tərəqqisinə zengin töhfələr verib. Əlbətə ki, müsəsir dövrde bu töhfələrdən islam aləmi də yetərinə bəhrələnib. Elə IV İslam Həmrəyliyi Oyunları da bu töhfələrdən biri idi. Həssas bir döndəmdə müsəlman aləminin mötəber tədbirə toplanaraq, həmrə olması mühüm hadisə idi. Müsəlman dünyası üçün vacib olan bu tədbirin müsəsir, inkişaf etmiş və dünyəvi bir ölkədə - Qərbi Şərqi qovuşğunda yerləşən, həm Avropa Şurası, həm də İslam Əməkdaşlıq Təşkilatına üzv olan Azərbaycanda keçirilməsi tədbirin siyasi-mənəvi önemini daha da artırırdı.

Bu cür tədbirlərə hazırlaşmaq istenilən ölkə üçün o qədər də asan məsələ deyil. Tehlükəsizlik, nəqliyyat, texniki təminat və digər təşkilatlı məsələlərin həlli, mövcud idman obyektlərinin yarışmalar üçün tam şəkildə hazırlanması, milli yığma komandanın oynlara hazırlığı, açılış və bağlılış mərasimləri ideyasının formalasdırılması, medalların, loqotipin eskiz layihələrinin və dizaynın hazırlanması hər biri özlüyündə kifayət qədər gərgin zəhmət, yüksək təşkilatlılıq qabiliyyəti, ən xırda detallara belə xüsusi diqqət tələb edən işlərdir. Prezident İlham Əliyev mayın 23-de “Bakı-2017” IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarında qalib gəlmış idmançılarımız, onların məşqçiləri və Azərbaycanın idman ictimaiyyətinin nümayəndələri ilə görüşündə çıxışı zamanı deyib ki, bu oyunlar, eyni zamanda, onu göstərir ki, Azərbaycanda aparılan düşünsülmüş siyaset, o cümlədən, idman sahəsində öz bahəsini verməkdədir. İdmanın inkişafı Azərbaycanda dövlət siyasetinin prioritətlərindən biridir. Son illər ərzində bu istiqamətdə atılmış addımlar, apardığımız siyaset bu gözəl nəticəni bize verdi: “Bu gün Azərbaycanda idman ictimai proseslərin inkişafında xüsusi yer tutur. İdmançılarla cəmiyyətdə çox xoş münasibət var. İdmançılara olan hörmət göz qabağındadır ve hər bir vətənpərvər Azərbaycan vətəndaşı idmançılarımızın uğurlarını alqışlayır, bu uğurlarla fəxr edir. Hər dəfə bizim bayraqımız qaldırılınca, dövlət himnimiz səsləndənə hər bir vətənpərvər insan qürur hissi keçirir. Bu 10 gün ərzində idmançılarımız xalqımıza qələbə sevinci bəxş etdilər. Bu 10 gün ərzində Azərbaycan cəmiyyəti bir daha birləş, həmrəylik, vətənpərvərlilik göstərdi, tribunalarda yarışları izleyən tamaşaçılar böyük coşqu, böyük sevgi ilə sizin qələbələrinizi alqışlayırdılar, sizinle bərabər buna sevinirdilər, bu qələbə sevincini sizinlə bölüşürdülər”.

Beləliklə də, “Bakı-2017” İslam Həmrəyliyi Oyunları uğurla başa çatdı və Azərbaycan bu oynlarda növbəti qələbə qazandı. İdmançılarımız bu oynlarda 75 qızıl, 50 gümüş, 37 bürünc medal qazanaraq, komanda hesabında birinci oldular. Nəzəre alsaq ki,

bu oynlarda 50-dən çox ölkə iştirak edirdi və ölkələr ən peşəkar idmançılarını bu oynlara göndərmişdilər, elbətə, bu qəlebənin əhəmiyyəti artır. Bu baxımdan, idmançılarımız Azərbaycanı dünya miqyasında güclü idman dövləti kimi tanıdırılar.

“Bakı-2017” IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarında qalib gəlmiş idmançılarımız, onların məşqçiləri və Azərbaycanın idman ictimaiyyətinin nümayəndələri ilə görüşündə çıxışı zamanı deyib ki, bu oyunlar, eyni zamanda, onu göstərir ki, Azərbaycanda aparılan düşünsülmüş siyaset, o cümlədən, idman sahəsində öz bahəsini verməkdədir. İdmanın inkişafı Azərbaycanda dövlət siyasetinin prioritətlərindən biridir. Son illər ərzində bu istiqamətdə atılmış addımlar, apardığımız siyaset bu gözəl nəticəni bize verdi: “Bu gün Azərbaycanda idman ictimai proseslərin inkişafında xüsusi yer tutur. İdmançılarla cəmiyyətdə çox xoş münasibət var. İdmançılara olan hörmət göz qabağındadır ve hər bir vətənpərvər Azərbaycan vətəndaşı idmançılarımızın uğurlarını alqışlayır, bu uğurlarla fəxr edir. Hər dəfə bizim bayraqımız qaldırılınca, dövlət himnimiz səsləndənə hər bir vətənpərvər insan qürur hissi keçirir. Bu 10 gün ərzində idmançılarımız xalqımıza qələbə sevinci bəxş etdilər. Bu 10 gün ərzində Azərbaycan cəmiyyəti bir daha birləş, həmrəylik, vətənpərvərlilik göstərdi, tribunalarda yarışları izleyən tamaşaçılar böyük coşqu, böyük sevgi ilə sizin qələbələrinizi alqışlayırdılar, sizinle bərabər buna sevinirdilər, bu qələbə sevincini sizinlə bölüşürdülər”.

Prezident İlham Əliyev xüsusi olaraq, diqqətə çatdırıcı ki, bizim uğurlarımızın təməlinde Vətən sevgisidir və idmançılarımızı da qəlebələrə aparan əsas amil budur. Biz göründük ki, idmançılar necə sevinirlər, xalqımız necə sevinir. Bu on gün ərzində biz bir daha gördük ki, xalqımız və cəmiyyətimiz birdir. Bizi birleşdirən bizim əqidəmizdir, tariximizdir və gələcəyə baxışlarımızdır. Bu gün Azərbaycan dünya miqyasında çox böyük hörmətə layiq olan bir ölkədir. Azərbaycan müsəlman aləmində çox böyük rəhbətə layiq olan bir ölkədir.

“Səs” Analitik Qrupu

Rəsmi xronika

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev İran İslam Respublikasının Prezidenti Həsən Ruhaniyə başsağlığı verib. Başsağlığında deyilir: “Hörmətli cənab Prezident. Tehranda töredilmiş terror aktları nəticəsində insan tələfatı və yaralananlar bərədə xəber bizi olduqca kədərləndirdi və hiddətləndirdi.

Bu qanlı hadisə terrorizmin bütün dünya üçün dəhşətli bir bələya çevirdiyini, onun bütün təzahürlərinə qarşı birgə səylər və ardıcıl mübarizə aparılmasının vacibliyini bir daha təsdiq edir. Baş vermiş faciə ilə əlaqədar Sizə, həlak olanların ailələrinə və yaxınlarına, dost və qardaş İran xalqına öz adımdan və Azərbaycan xalqı adından dərin hüznə başsağlığı verir, yaralananlara və xəsarət alanlara şəfa diliyirəm. Allah rehmet eləsin!”

* * *

Prezident İlham Əliyev Lənkəran şəhərində çoxmənzilli binaların əsaslı təmiri və bərpası ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında Sərəncam imzalayıb. Sərəncamda qeyd olunur ki, Lənkəran şəhərində qəzali vəziyyətdə olan 13 çoxmənzilli binada əsaslı təmir və bərpa işlərinin həyata keçirilməsi üçün Azərbaycan Respublikasının 2017-ci il dövlət bütçəsində nəzərdə tutulmuş Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ehtiyat fondundan Lənkəran Şəhər icra Hakimiyətinə 7,5 milyon (yeddi milyon beş yüz min) manat ayrılsın. Maliyyə Nazirliyinə tapşırılır ki, bu Sərəncamda göstərilən məbləğdə maliyyələşməni təmin etsin.

* * *

Moldova Prezidenti İgor Dodon Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevə məktub göndərib. Məktubda deyilir: Zati-aliləri. Moldova Respublikası ilə Azərbaycan Respublikası arasında diplomatik əlaqələrin yaradılmasının 25 illiyi münasibətilə Sizi təbrik etməkdən xüsusi məmənunluq duyur, xalqlarımızın səmimi və dost münasibətlərinin davamlı olacaqına əminliyimi ifade edirəm. Müasir tarixin bu dövrü ərzində siyasi dialoqun inkişafı, ticari-iqtisadi əməkdaşlığın möhkəmlənməsi və mədəni-humanitar əlaqələrin intensivləşdirilməsi, eyni zamanda, beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində dövlətlərimiz arasında qarşılıqlı əlaqələrin gücləndirilməsi istiqamətində yaxşı irəliləyişə nail olduğumuzu qeyd etmək xoşdur.

Əminəm ki, ölkələrimiz üçün həm ikitərəflı, həm də çoxtərəflı səviyyələrdə faydalı olan bütün sahələrdə konstruktiv və səmərəli əməkdaşlığın genişlənməsi çərçivəsində birgə səylərimizle yeni diqqətə layiq nəticələr əldə edəcəyik. Hörmətli cənab Prezident, Sizinlə Bakıda tezliklə görüşəcəyime ümidi edir və derin ehtiramımı qəbul etmeyinizi xahiş edirəm.

Azərbaycan torpağında möhtəşəm yarışlar davam edir

Son illər irimiyyaslı tədbirlərə, o cümlədən, mötəbər idman yarışlarına yüksək səviyyədə ev sahibliyi edən Azərbaycan bu gün da ha bir tədbiri "Formula-1"i keçirməyə hazırlaşır. Heç şübhəsiz ki, Bakı bütün iştirakçıları və qonaqları, hər zaman olduğu kimi, növbəti tədbirdə də ev sahibi olaraq yüksək səviyyədə qarşılıyaraq, yarışı uğurla yekunlaşdıracaq. Belə ki, 1950-ci ildən etibarən hər il keçirilən "Formula-1"in möhtəşəmliyi üçün paytaxtımızda hər cür şərait yaradılıb. "Formula-1" dünyada ən çox izlənilən idman tədbirlərindən biri olduğundan, bu yarışlar televiziya auditoriyasının böyüküyünə görə, futbol üzrə dünya çempionatı və Yay Olimpiya Oyunlarından sonra üçüncü yerdədir.

Dünyanın elit yarışmalarından olan "Formula-1" paytaxtimiz etrafında kifayət qədər məlumatı dünya ictimaiyyətinə çatdırmış olacaq. Yarış zamanı qonaqlar YUNESKO-nun Ümumdünya İrsi Siyahısına daxil olan İçərişəhər Tərxi-Memarlıq Qoruğunu, şəhərin müasir göydələnlərini və s. görəcək, ecazkarlığı seyr edəcəklər. Ötən illə müqayisədə bu il Azərbaycanda keçirilecek növbəti "Formula-1" yarışına xaricdən daha çox maraq var ve yarış ərefəsində Bakıya minlərlə turistin gələcəyi gözlənilir. Artıq satılan biletler bunu deməye əsas verir. Dünyanın 50-dən artıq ölkəsindən bilet sıfırının edilməsi xarici ölkə vətəndaşlarının Azərbaycana marağının artlığını sübut edir. Xaricdən gələn minlərlə turist ölkə iqtisadiyyatının bəzi sahəsinə bir-

ən çox izlənilən "Formula-1" yarışı birinci Avropa Oyunlarından sonra ölkəmiz, yüksək səviyyədə təşkil edildi. "Formula-1" azarkeşlərinin, habelə turistlərin ölkəmizə rahat gələ bilmesi üçün müvafiq prosedur sadələşdirildi. Dünyanın müxtəlif ölkələrindən minlərlə "Formula-1" azarkeşinin ölkəmizə gəlməsi, həmçinin, yarışı işıqlandırmaq üçün 160-dək əcnəbi jurnalistin Bakıya ezam olunması, ümumilikdə, Qran-Prini televiziya vasitəsilə 187 ölkədə 500 milyon tamaşaçının izləməsi Azərbaycanın təbliğində mühüm rol oynadı. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev bu yarışın əhəmiyyətini yüksək qiymət-

dünyada tanıdılması üçün müstəsna əhəmiyyəti vardır. 500 milyon tamaşaçı auditoriyası olan bu yarışa bütün qitələrdə baxmışlar və şəhərimizin gözəlliyyini və insanlarımızın qonaqpərvərliyini bütün dünya görübür. Təsadüfi deyil ki, biz də bunu nəzərdə tuturdug, planlaşdırırdıq ki, bu yarışdan sonra ölkəmizə gələn turistlərin sayı dəfələrlə artacaq və artıb.

Ötən ilə "Formula-1" Avropa Qran-Prisinin üç gününün həyecanı uğurla başa çatdı. Lakin unudulmaz anlar, yüksək sürətin doğurduğu adrenalin, parlaq qəlebələr, dünyanın məşhur mühənnilərinin konsertləri izleyicilərin xatirəsində yaşayır.

"BİZ DÜNYANI BAKIDA SALAMLAŞMAQDA DAVAM EDƏCƏYİK"

Bələ tədbirlər və yarışlar ölkəmizin dünyaya tanıtılmasına, Bakının gözəlliyyinin nümayişi, tarixi və mədəni ərəsimizin təbliği üçün geniş imkanlar yaradır. Elə bu günlərdə ölkəmizdə uğurla başa çatan IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarını 50-dən artıq ölkədə 1 milyarddan çox tamaşaçı izlədi və bütün dünyaya bir daha müstəqil, müasir Azərbaycanın güclü dövlət olduğunu göstərə bildi. Bütün bunlarla yanaşı, Azərbaycan dostluq və əməkdaşlıq məkanı olaraq da təqdim olundu. Bakının möhtəşəmliyi və inkişafı diqqətdən kənardə qalmadı. Ədmənşərələrin yarışları keçirilən idman aranalarının yüksək standartlara cavab vermesi, yüksək təskilatlılıq, xalqımızın qonaqpərvərliyi də Azərbaycanın uğurlarından xəbər verdi.

Azərbaycan torpağında isə möhtəşəm yarışlar davam edəcək. Mehriban xanım Əliyeva bildirib ki, biz dünyani Bakida salamlaşmadıqda davam edəcəyik və bu yay "Formula-1" Azərbaycan Qran-Prini turniri, sentyabrda qadınlar arasında voleybol üzrə Avropa çempionatı keçirilecək və 2020-ci ildə burada, Bakı Olimpiya Stadionunda futbol üzrə Avropa çempionatının oyunları baş tutacaq. Ölkəmiz

dünyada beynəlxalq idman və mədəniyyət mərkəzi kimi fealiyyətini davam etdirəcəkdir.

Bu gün sürətlə inkişaf edən və beynəlxalq aləmdə böyük nüfuz qazanan, sayılıb-seçilən müasir müstəqil Azərbaycan daha bir mötəbər yarışı "Formula-1"i qəbul etməyə hazırlanır.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

başá töhfə verəcək.

Ölkəmizə gələcək "Formula-1" iştirakçıları və qonaqlar bir daha Azərbaycandakı fərqli milli-dini mənsubiyyəti olan icmaların, müxtəlif millətlərin nümayəndələrinin qarşılıqlı əməkdaşlıq və mehriban şəraitdə yaşıdığının şahidi olacaqlar. Azərbaycanın dünyaya nümunə olan çoxesrlilik tolerant, mehriban birgəyəşama mədəniyyəti,

multikultural mühiti ilə yaxından tanış ola biləcəklər.

Həqiqətən də, İçərişəhərin qala divarları etrafında tam yeni bir macəranın enişli-yoxuşlu dar keçidləri ilə yanaşı, sahilboyu müasir göydələnlərə və Xəzər dənizinə ecazkar mənzərənin açıldığı geniş sürət zolağını özündə birləşdirən Bakı şəhər halqasında bolidləri ilə şüttüyməyi pilotlar özləri də səbir-sizliklə gözləyirlər.

"...FORMULA-1" YARIŞI NİN KEÇİRİLMƏSİ HƏR BİR ÖLKƏYƏ NƏSİB OLUR, HƏR BİR ÖLKƏ BU MƏSULİYYƏTİ Öz ÜZƏRİNƏ GÖTÜRƏ BİLMİR VƏ ÇƏTİNLİK ÇƏKİR"

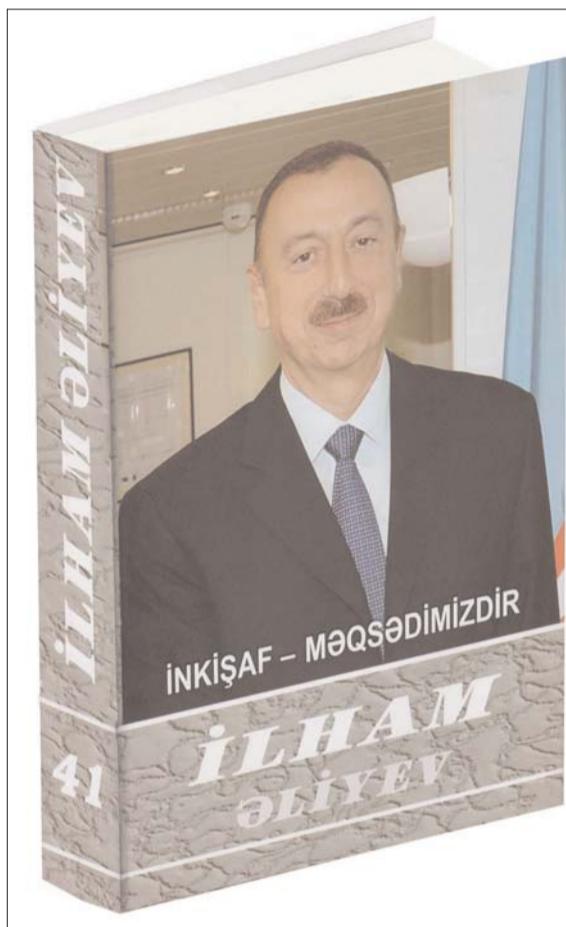
Ötən il keçirilən Bakı Qran-Prisini 187 ölkədə 500 milyon tamaşaçı izlədi. Yarım milyard tamaşaçı auditoriyası ilə dünyada

ləndirərken belə deyib: "Bu il, ilk dəfə olaraq, "Formula-1" yarışının keçirilməsi bir daha ölkəmizin qüdrətini göstərdi. Çünkü "Formula-1" yarışının keçirilməsi hər bir ölkəyə nəsib olmur, hər bir ölkə bu məsuliyyəti öz üzərinə götürə bilmir və çətinlik çəkir. Ancaq biz bu yarışı da uğurla keçirmişik.

"Formula-1" yarışının Azərbaycanda keçirilməsinin ölkəmizin

8 iyun 2017-ci il

“İlham Əliyev. İnkışaf-məqsədimizdir” coxcildliyinin qırx birinci cildi çapdan çıxb

ham Əliyevin apardığı danışqlara, ölkələr arasında imzalanmış sənədlərə dair materiallar coxcildliyin bu kitabına daxil edilib.

Dövlətimizin başçısının ABŞ, Çexiya, Avstriya, İran, Albaniya, Gürcüstan, Portuqaliya, Ukrayna və digər ölkələrdən, habelə BMT-nin, Avropa İttifaqının, ATƏT-in, Avropa Yenidənqurma ve İnkışaf Bankının, beynəlxalq şirkətlərin Azərbaycana gelmiş yüksək vəzifəli və nüfuzlu şəxslərini qəbul etməsinə dair materiallar da bu kitabda yer alıb. Coxcildliyin 41-ci kitabında Azərbaycan Prezidentinin Avropa Şurasına üzv dövlətlərin gender bərabərliyine həsr olunmuş VII konfransının iştirakçılarına müraciəti, Bakıda İslam İnkışaf Bankının 35-ci illik toplantısinin açılış mərasimində nitqi, müxtəlif məktubları toplanıb.

Nəşrin bu cildində dövlətimizin başçısının Lənkəran, Lerik, Zaqatala, Balakən rayonlarına səfərlərinə, ictimaiyyət nümayəndələri ile görüşlərinə dair materiallar, regionların sosial-iqtisadi inkışaf programının həyata keçirilməsinə həsr olunmuş çıxışları, respublikamızın paytaxtında aparılan abadlıq-quruculuq işləri ilə yaxın-dan tanış olmasına dair informasiyalar da verilib.

Kitaba “Qeydlər”, “Şəxsi adlar”, “Coğrafi adlar” göstəriciləri daxil edilib. “Azərnəş” tərəfindən buraxılan 41-ci cildin hazırlanmasında Azərbaycan Dövlət İnfomasiya Agentliyinin (AZƏRTAC) materiallarından istifadə olunub.

Müdafiə Nazirliyinin rəhbərliyi Hərbi Hava Qüvvələrinin Təlim Mərkəzində olub

yunan 7-də Müdafiə Nazirliyinin rəhbərliyi Hərbi Hava Qüvvələrinin Təlim mərkəzlərindən birində olub. Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, nazir, general-polkovnik Zakir Həsənov pilot və texniki həyətle görüşüb, təlim mərkəzdəki mütəxəssislərin hazırlığı ilə maraqlanıb, aerodrom-texniki avadanlıq, trenajor və simulyasiya siniflərinə baxış keçirib. Tədbirdə təlim-məşq hazırlığının müasir avadanlığın tətbiqi ilə keçirilməsi və heyətlərin uçuş təcrübəsinin artırılması ilə bağlı Hərbi Hava Qüvvələrinin komandanlığına tapşırıqlar verilib.

ABŞ-in dövlət katibi Reks Tillersonun Respublika Günü münasibatılə təbriki

ABŞ-in dövlət katibi Reks Tillerson Azərbaycan xalqını Respublika Günü münasibatılə təbrik edib. Təbrikdə deyilir: “Respublika Günü münasibatılə Azərbaycan xalqını Amerika xalqı adından səmi-mi qəlbənə təbrik edirəm.

Birləşmiş Ştatlar ilə Azərbaycan enerji və təhlükəsizlik məsələlərində əməkdaşlıq, həmçinin demokratik prinsiplərə dair dialog əsasında uzun illər ərzində qurulmuş güclü tərəfdəşliq malikdir. Men, eyni zamanda, Ramazan ayının başlaması, müsəlman alemində ilk parlamentli respublikanın qurulmasının 99 illiyi münasibatılə zəngin tarixi olan Azərbaycanı təbrik edirəm. O vaxt olduğu kimi, indi də arzularınız var və onların reallaşması üçün çox iş görmüsünüz. Birləşmiş Ştatlar xalqın fundamental azadlıqlarına hörmət yanaşan, daha təhlükəsiz və fira-

van dövlət yaratmaq səylərini dəstəkləyir. Biz, həmçinin Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin sülh yolu ilə həll olunmasına sadıq qalırıq. Amerika Birləşmiş Ştatları geləcək illərdə Azərbaycan ilə əlaqələrin bütün sahələrində əməkdaşlığı daha da genişləndirmək niyyətindədir”.

Beynəlxalq Qızıl Xaç Komitəsinin Azərbaycandakı nümayəndəliyinin rəhbəri ilə əməkdaşlıq məsələləri müzakirə olunub

Azərbaycanın Baş nazirinin müavini, Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri, Beynəlxalq Humanitar Yardım üzrə Respublika Komissiyasının sədri Əli Həsənov iyunun 7-də Beynəlxalq Qızıl Xaç Komitəsinin (BQXK) ölkəmizdəki nümayəndəliyinin rəhbəri xanım Elena Aymone Sessera ilə görüşüb.

Dövlət Komitəsinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a verilən məlumatla görə, Beynəlxalq Qızıl Xaç Komitəsi

nin Azərbaycandakı nümayəndəliyinin mandatına uyğun fəaliyyəti ilə bağlı cari və perspektiv məsələlərin müzakirə olunduğu görüşdə BQXK ilə Azərbaycan hökuməti, eləcə də digər tərəfdəşlər arasında qarşılıqlı əməkdaşlıq əlaqələrindən danışılıb, bu qurumun cəbhəyəni ərazilərdə həyata keçirdiyi fəaliyyətlər barədə, onların icra mexanizmi və digər məsələlərlə bağlı fikir mübadiləsi aparılıb.

Baş nazirin müavini münaqişə nəticəsində doğma torpaqlarından didərgin düşmüş məcburi köçkünlər üçün Beynəlxalq Qızıl Xaç Komitəsi tərəfindən həyata keçirilmiş humanitar proqramları yüksək qiymətləndirib və Azərbaycan Prezidenti tərəfindən ölkəmizdə olan bütün beynəlxalq təşkilatların azad və şəffaf fəaliyyət göstərməsi üçün hər cür şərait yaradıldığı diqqətə çatdırıb.

Görüşdə Baş nazirin müavini mühərribe şəraitində olan Azərbaycanda Beynəlxalq Qızıl Xaç Komitəsinin rolunun mühüm olduğunu və təsəkkütlərin Bakı ofisinin fəaliyyətinin təqdirəlayiq olduğunu qeyd edib.

Xanım Elena Aymone Sessera cəbhə xəttinə yaxın ərazilərdə yerləşən kəndlərdə təşkilat tərəfindən həyata keçirilən layihələr barədə geniş məlumat verib və bu işdə yeri li strukturların da fəaliyyətini yüksək qiymətləndirib. O, Azərbaycan hökumətinin qaçqın və məcburi köçkünlərlə bağlı gördüyü işləri yüksək dəyərləndirib, ölkəmizdəki inkişaf və tərəqqinin göz qabağında olduğunu vurgulayıb. Nümayəndəliyin rəhbəri, həmçinin ölkəmizdəki fəaliyyətlərinə verdiyi dəstəyə görə Azərbaycan hökumətinə minnədarlığını bildirib, bunun BQXK-nin döyən müxtəlif ölkələrdəki humanitar fəaliyyətinin dəstəklənməsi üçün də mühüm olduğunu daşıdığını qeyd edib.

Prezidentdən üzümçülük və şərabçılığın inkişafına böyük dəstək

Prezident İlham Əliyev: “Üzüm istehsalı, o cümlədən texniki üzümün istehsalı artmalıdır, şərab zavodlarımız tam gücü ilə işləməlidir və ixrac da kəskin şəkildə artmalıdır”

Respublikada həyata keçirilən sosial-iqtisadi siyasətin və islahatların nəticəsi olaraq, qeyri-neft sektorunun, o cümlədən, aqrar sənayenin inkişafı təmin olunub. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən təsdiq olunmuş dövlət proqramları, strateji sənədlər və mexanizmlər qeyri-neft sektorunun inkişafına, yeni ixrac yönümlü istehsal sahələrinin yaradılmasına, ixracın genişləndirilməsinə böyük təkan verir. Belə sahələrdən biri də üzümçülük və şərabçılıqdır.

Məlum olduğu kimi, 1980-ci illerin ikinci yarısından başlayaraq, Ulu Öndərimizin böyük zəhməti sayəsində respublikamızın bütün rayonlarında salınmış üzüm bağları sovet hökumətinin yanlış “yenidənqurma” siyaseti nəticəsində, demək olar ki, məhv edilmiş, şərab emalı müəssisələri istifadəsiz qalmışdı. Bu sahədə müşahidə olunan

tənəzzülün qarşısı Ümummilli Lider Heydər Əliyevin ölkə rəhbərliyinə yenidən dönüşündən sonra alındı, üzümçülük və şərabçılığa diqqət yenidən artmağa başladı.

Ulu Öndərimiz Heydər Əliyevin siyasi kursunu uğurla davam etdirən Prezident İlham Əliyev tərəfindən təsdiq olunmuş regionların sosial-iqtisadi inkişafı proqramları və “2012-2020-ci illərdə Azərbaycan Respublikasında üzümçülüğün inkişafına dair Dövlət Proqramı” ölkəmizdə üzümçülük və şərabçılığın inkişafına böyük dəstək olub. Bu sahədə əhəmiyyətli işlər görüldüb, üzüm istehsalı və emalı sahəsinin inkişafına dövlət tərəfindən 40 milyon manatdan çox güzəştli kredit verilib, müasir bağlar salınıb, son texnoloji avadanlıqlarla təchiz olunmuş şərab zavodları qurulub, məhsulların çeşidləri və keyfiyyətində inqilabi dönüş edilib.

Bütün bunların nəticəsidir ki, Azərbay-

canın şərab və konyakları mötəbər sərgi və dequstasiyalarda en yüksək qiymətə və tətiliflərə layiq görülməye başladı. Təkcə son aylar ərzində şərablarımız Çinə keçirilən sergide qızıl medala, Bolqarıstanda keçirilən müsabiqədə isə gümüş medala layiq görülüb. Şərab və konyak məhsullarımızın qeyri-neft ixracında payı da artmaqdadır. Öten illə müqayisədə bu ilin ilk üç ayı ərzində şərab ixracımız 29 faiz, konyak məhsullarımızın ixracı isə 2,3 dəfə artıb. Lakin şərabçılarımızın potensialı bundan dəfələrle çoxdur.

Prezident İlham Əliyev tərəfindən təsdiq edilmiş ixracatçılara dəstək mexanizmləri və “Made in Azerbaijan” brendinin təsviqi tədbirlərindən ən aktiv bəhrələnən, məhz şərab istehsalçılarıdır. İxrac təsviqi mexanizminin başladığı 2016-ci ilin noyabrından bu günədək şərab və konyak məhsullarının ixracına görə, 460 min manatdan çox məbləğdə ixrac təsviqi, məhz şərabçı-

lərimizə ödənilib. Şirkətlərimiz Çinə və Almaniya təşkil olunmuş ixrac missiyalarında, Belarusda və Ukraynada biznes forumlarda, digər çoxsaylı işgüzar görüşlərdə iştirak edib, məhsulları təşviq etmək imkanı qazanıb və uğurlu nəticələr əldə edib.

Mart ayında respublikamızın qabaqcıl 9 şərab istehsalçısı dünyanın şərabçılıq sahəsində ən mötəbər, 60 mindən çox qonağı və 6200 stendi olan “Provayn Düsseldorf” sərgisində vahid ölkə stendi ilə iştirak edib.

Göründüyü kimi, bu gün Prezident İlham Əliyevin diqqət və qayğısı nəticəsində, bütün sahələr kimi, Azərbaycan şərabçılığının da şöhrəti bərpə edilir. Prezident İlham Əliyevin Yevlaxda qeyri-neft ixracatçılarının respublika müşavirəsində çıxışı zamanı dediyi kimi, üzümçülük üçün bizim gözəl təbii şəraitimiz var: “1970-1980-ci illərin əvvəllərində Ulu Önder Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə üzümçülük nə qədər inkişaf

edib. Biz indi üzümçülüyü bərpə etməliyik və bərpə edirik. Yeni üzüm bağları salınmalıdır və bizim şərab zavodlarımıza da tam gücü ilə işləməlidir. Məne verilən məlumatə görə, şərab zavodlarının istehsal potensialı ilə 100 milyon butulkadır. Ancaq biz bunun təqribən 20-30 faizini istifadə edirik. Ona görə, üzüm istehsalı, o cümlədən, texniki üzümün istehsalı artmalıdır, şərab zavodalarımız tam gücü ilə işləməlidir və ixrac da kəskin şəkildə artmalıdır. Məndə olan məlumatə görə, keçən il ixrac artıb. Ancaq əger biz rəqəmlərə baxsaq, görərik ki, konyak və şərab ixracı ölkəmizə cəmi 17,5 milyon dollar vəsatit gətirib. Ona görə, biz şərab və konyak məhsullarının istehsalını və ixracını ən azı 5 dəfə artırıb bilərik, özü də qısa müddət ərzində. Biz buna da nail olmaliyiq. Üzümçülük, şərabçılığın inkişafı ilə bağlı eləvə təkliflər hazırlanacaq”.

“Ses” Analitik Qrupu

Yeni Azərbaycan Partiyası Ağcabədi rayon təşkilatının IX konfransı keçirildi

Dünen YAP Ağcabədi rayon təşkilatının IX konfransı keçirildi. Konfransda iştirak edən qonaqlar və konfrans nümayəndələrinin bir qrupu Ulu Önder Heydər Əliyevin rayonun Heydər Əliyev meydanında ucaldılmış əzəmətli abidəni ziyaret edərək, önüne tər cincəklər düzənməklə, Onun əziz xatirəsini ehtiramlı yad etdirər.

Yaqub Məmmədov adına rayon Mədəniyyət Mərkəzində keçirilən konfransdan əvvəl Yeni Azərbaycan Partiyasının yaranması, təşəkkülü və

keçidiyi inkişaf yoluna, həmçinin, YAP Ağcabədi rayon təşkilatının hesabat dövründə görüyüyű işlərə dair video-görüntü nümayiş etdirildi.

Sonra Yeni Azərbaycan Partiyası Ağcabədi rayon təşkilatının sədri Rövşən Əhmədov konfransı açıq elan etdi və Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni səslən-

di.

Yeni Azərbaycan Partiyasının yaradıcısı Ulu Önder Heydər Əliyevin və öten konfransdan keçen müddətə dünyasını dəyişmiş par-

tiya üzvlərinin xatiresi bir dəqiqəlik sükütlə yad edildi.

VIII konfransdan öten dövr ərzinde görülen işlər barədə YAP Ağcabədi rayon təşkilatının sədri Rövşən Əhmədov hesabat məruzəsi ile çıxış edərək, bildirdi ki, Ulu Önder Heydər Əliyev müstəqil Azərbaycanın memarı olduğu kimi, eyni zamanda, Yeni Azərbaycan Partiyasının yaradıcısıdır: "Ümummilli Liderin nurlu zəkasından yaranan va Prezident İlham Əliyevin müdrik və qətiyyətli fəaliyyəti ilə güclənən Yeni Azərbaycan Partiyası ölkəmizin qurtuluş simvoluna və tərəqqi rəmziyinə çevrilib. Bu gün YAP Azərbaycan xalqı tərəfindən dəstəklənən və böyük nüfuzu malik olan qüdrətli siyasi qüvvədir: "Yeni Azərbaycan Partiyası Ağcabədi rayon təşkilatının yaradılmasına 1993-cü ilin mart ayında 12 nəfər YAP üzvü tərəfindən təşəbbüs göstərilmiş və 1995-ci ilin yanvar ayının 15-də 265 nəfər YAP üzvü ilə Konfansını keçirmişdir. 2013-cü ilin may ayında keçirilən sonuncu VIII konfrans zamanı üzvlərinin sayı 8755 nəfər olmuşdur. Rayon təşkilatının həzirdə keçirilən IX konfransı dövründə isə 94 ilk təşkilat ətrafında 13550 nəfər YAP üzvü birləşir".

Sonra gündeliyə müvafiq olaraq, YAP Ağcabədi rayon təşkilatının nəzarət-təftiş qrupunun sədr müavini Elsevər İsmayılov çıxış edərək, öten dövr ərzində nəzarət-təftiş qrupunun gördüyü işlər barədə hesabati konfrans iştirakçılarının diqqətinə çatdırıldı.

Məruzə ətrafında Heydər Əliyev Mərkəzinin direktoru Məhsəti

Ağayeva, YAP Ağcabədi rayon təşkilatı gənclər birliliyinin sədri El-nur Quliyev, YAP Ağcabədi rayon təşkilatı qadınlar şurasının sədri Radə Qafarovə çıxış edərək, öten konfransdan keçen müddətə görülen işlər və keçirilən tədbirlər barədə konfrans iştirakçılarına məlumat verərək, təşkilatın öten konfransdan keçen müddət ərzindəki fealiyyətinə də öz münasibətlərini bildirdilər. O cümlədən, təşkilatı maselələrə də baxıldı.

Konfransda YAP Ağcabədi rayon təşkilatının 45 nəfərdən ibarət şurası, 13 nəfərdən ibarət idarə heyəti, 9 nəfərdən ibarət nəzarət-təftiş qrupunun tərkibi seçildi. Yığıncaqdə, həmçinin, YAP Ağcabədi rayon təşkilatının sədri Rövşən Əhmədov yenidən rayon təşkilatının sədri seçildi və sədrin müavinlərinin seçilməsi məsələsinə baxıldı. Teymur Rəhimov və Eldəniz Qənbərov təşkilat sədrinin müavinləri seçildilər.

Konfransda Milli Məclisin Aqrar Siyasət Komitəsinin sədri Elidar İbrahimov, Yeni Azərbaycan Partiyası idarə Heyətinin üzvü, icra katibinin müşaviri Kərim Kərimov, Ağcabədi rayon icra hakimiyətinin başçısı, YAP Siyasi Şurasının üzvü Şahin Məmmədov çıxış edərək, Yeni Azərbaycan Partiyasının keçdiyi şərəflə inkişaf yoldan, respublikanın ictimai-siyasi həyatında oynadığı roldan danışdılar. Qeyd edək ki, konfransda Milli Məclisin deputatı Tahir Rzayev və YAP Mərkəzi Aparatının məsul işçisi Araz Xudadanov iştirak edildi.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

Avstriya qəzeti: "Dağlıq Qarabağın Ermənistən tərəfindən işğalı beynəlxalq hüququn ciddi şəkildə pozulmasıdır"

Avtoriyanın gündəlik "Tiroler Tageszeitung" qəzeti Azərbaycanın bu ölkədəki səfiri Qalib İsrafilovun Avstriya Mətbuat Agentliyine (APA) müsahibəsini dərc edib. "Dağlıq Qarabağ: Azərbaycan BMT qətnamələrinə uyğun olaraq işğal edilmiş ərazilərin qaytarılmasını tələb edir" başlıqlı məqale Ermənistən-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli ilə bağlı mövcud vəziyyətə həsr olunub.

Müsahibədə qeyd edilib ki, Dağlıq Qarabağın Ermənistən tərəfindən işğalı beynəlxalq hüququn ciddi şəkildə pozulması, sülh və təhlükəsizlik üçün təhdiddir. Rəsmi Bakı işğal olunmuş ərazilərin BMT-nin qətnamələri əsasında geri qaytarılmasını və öz torpaqlarından qovulmuş azərbaycanlıların vətənlərinə geri dönmələrini tələb edir. BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələrində qeyd edilir ki, Ermənistən yerli əhalini doğma torpaqlarından qovmaq üçün hərbi

qüvvədən istifadə edib, status-kvonu qüvvədə saxlamaq üçün həzirdə da güc tətbiq etməkdədir.

Səfir qeyd edib ki, ATƏT-in Minsk qrupuna münaqişənin sülh yolu ilə nizamlanması üçün mandat verilib. Münaqişə dondurulmalıdır. BMT qətnamələrinin həyata keçirilməsi, eyni zamanda, 1996-cı ildə Lissabon Sammitində ATƏT-ə sədrlik edən İsvəçərinin münaqişənin həlli üçün təklif etdiyi planın reallaşdırılması Ermənistənən müqaviməti ucbatından baş tutmayıb.

Diplomat müsahibədə münaqişə kontekstində üç əsas komponentə diqqəti yönəldib: Minsk qrupu vəsitiçilik forumu kimi, ATƏT cavabdeh təşkilat olaraq və hadisə yerində reallıq, yəni, Dağlıq Qarabağ və ümumilikdə regiondəki hadisələrin inkişafı. Müsahibədə bununla bağlı fealiyyətin yetərliliyi olmadığı da qeyd edilib və ATƏT-in bu münaqişəyə kifayət qədər diqqət ayırmaması tənqid olunub. Bil-

dirilib ki, Minsk qrupuna siyasi direktivlər verilməlidir.

Müsahibədə, həmçinin ATƏT-in fealiyyətdə olan sədri Avstriyanın münaqişənin nizamlanması ilə bağlı səyəleri, ATƏT-in Bakı və Yerevan ofislerinin bağlanması səbebələri, bir milyondan çox azərbaycanlı qacqın və məcburi köçkünlərin həyat şəraitini və doğma torpaqlara geri dönmək arzusu, Ermənistən münaqişənin nizamlanması ilə bağlı tutduğu qeyri-konstruktiv mövqə barədə də söz açılıb. Q.İsrafilov bildirib ki, Azərbaycan dövləti qacqın və məcburi köçkünlərin həyat şəraitini yaxşılaşdırmaq üçün bütün tədbirləri görür. Lakin buna baxmayaraq, onlar öz torpaqlarına geri dönmək arzusundadırlar. "Neyə görə onların taleyi Ermənistən qərarından asılı olmalıdır?", - deye səfir vurğulayıb.

**Elgün Niftəli
AZƏRTAC-in xüsusi müxbiri
Vyanan**

Nagorny-Karabach: Aserbaidschan fordert Rückgabe laut UN-Resolutionen

ARTIKEL DISKUSSION

Nicht verpassen
HOME
Luciles Mörder in Haft: Er töte auch in Deutschland
KULTUR
Felix, es ist alles viel schlimmer: Die Pieke-Saga...
POLITIK
Königreich Saudi-Arabien droht der Kollaps
SPORT
Japanischer Investor: Wacker rätselt über Horn-Projekt

Wien/Stepanakert (APA) - "Die Besetzung Nagorny-Karabachs ist ein schwerer Bruch des Völkerrechts, eine Bedrohung von Frieden und Sicherheit. Diese Besetzung ist illegal." Der Botschafter Aserbaidschans in Wien, Galib Israfilov, legt in aller Deutlichkeit die Position seiner Regierung dar. Baku fordere auf der Basis von vier UNO-Resolutionen die Rückgabe des Territoriums und die Rückkehr der vertriebenen Aserbaidschaner, betont der Diplomat im APA-Gespräch.

Der UNO-Sicherheitsrat habe festgestellt, dass Armenien Militär einsetze, einen großen Teil der Bevölkerung in die Flucht trieb und „weiterhin Gewalt anwendet, um den status quo aufrecht zu erhalten“. Zugleich wurde der „Abzug der Separatisten“ gefordert, so der Botschafter. „Das ist die Position der internationalen Gemeinschaft.“ Status quo heißt: Waffenstillstand seit 1993, eine Million vertriebene Karabach-Aserbaidschaner, Erklärung der Unabhängigkeit des jetzt praktisch nur mehr von Armenien besiedelten Gebietes.

Die Suche nach einer Lösung des Problems obliege nun der Organisation für Sicherheit und Zusammenarbeit in Europa (OSZE). Die Minsk-Gruppe habe ein Mandat, eine friedliche Lösung zu finden. Der Konflikt sollte „gelöst und nicht eingefroren werden“, fordert Israfilov. Eine Implementierung der UNO-Resolutionen sei wegen des Widerstands Armeniens nicht erfolgt. Auf dem Lissabon-Gipfel 1996 sei auch ein Plan des Schweizer OSZE-Vorsitzes zur Konfliktlösung am Nein Jerewans gescheitert.

Der Botschafter verweist auf die drei Komponenten im Kontext des Konflikts: Minsk-Gruppe als Mediationsforum, OSZE als verantwortliche Organisation, die Realität am Schauplatz, d.h. Entwicklungen in Berg-Karabach und der Region insgesamt. Israfilov vermisst Aktionsstärke: Die OSZE kümmere sich nicht genügend um diesen Konflikt. „Politische Direktiven sollten an die Minsk-Gruppe ergehen, denn Frieden und Sicherheit werden untergraben.“

Ölkəmizdə 1500 illik tarixi olan ipəkçilik bu gün də inkişaf edən sahələrdən biridir

Prezident İlham Əliyevin ipəkçiliyin inkişafı ilə bağlı imzaladığı Sərəncam bu sahədə ciddi dönüş yaradacaq

Məlum olduğu kimi, Prezident İlham Əliyev ölkədə kənd təsərrüfatının ənənəvi sahələrindən olan ipəkçiliyin maddi-texniki bazasının yaxşılaşdırılması, barama istehsalçılarının məhsuldar tut ipəkqurdunun cins və hibrid toxumları ilə təmin edilməsi və bu sahədə seleksiya-damazlıq işlərinin təşkil etməsi ilə Sərəncam imzalayıb. Sərəncama əsasən Qax Damazlıq İpəkçilik Stansiyasının bərpası, əlavə istehsal sahələrinin yaradılması və müasir avadanlıqlarla təchiz olunması üçün Azərbaycan Respublikasının 2017-ci il dövlət bütçəsində nəzərdə tutulmuş Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ehtiyat fondundan Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinə 4,5 milyon manat ayrıldı.

Qeyd edək ki, ölkəmizdə ipəkçiliyin inkişafı daha çox respublikamızın Şimal-Qərb bölgəsinin, xüsusilə də Şəkinin adı ilə bağlıdır. Burada ipəkçilik ənənələri əsrər boyu qorunub saxlanılıb, inkişaf etmiş, yerli əhalinin həyatında mühüm rol oynayıb. Şəkide ipəkçiliyin inkişaf etməsi, ondan təsərrüfat sahəsində geniş istifadə olunması bu diyarda aparılan arxeoloji tədqiqatlarla sübuta yetirilir. Əvvəller Şəkide ipəkçiliklə şəxsi fabriklərdə, emalatxanalarda sahibkarlar məşğul olmuş, məhdud şəkildə fəaliyyət göstəribillər. Sonralar bu qiymətli məhsulun, Şəki ipəyinin şöhrəti həm ölkədə, həm də xaricdə yayılıb, bu məhsula olan tələbat artmağa başlayıb.

Diqqət yetirilən xüsusi məqam ondan ibarətdir ki, ötən əsrin 70-ci illərində Azərbaycanda ipəkçilik

yeni inkişaf mərhələsinə daxil olub, ilde 7800 ton yaş barama məhsulu hasil edilib. 70-80-ci illərde ölkəmizdə, o cümlədən Şəkide ipəkçiliyin inkişafı xüsusile vüset alıb. Həmin illərdə respublikada ilde 5-6 min ton yaş barama və ondan 350-400 ton xam ipək istehsal olunur, on milyonlarla

kvadratmetr müxtəlif çeşidli ipək parça toxunurdu.

1990-ci illərin əvvəllerində Azərbaycanın ikinci dəfə öz təqəlliyyinə qovuşduğu ilk illərdə ipəkçiliyin inkişafında ciddi tənzəzül başlanıb, uzun illər ərzində quşrulmuş iqtisadi əlaqələr tamamilə qırılıb. Lakin Ümummüllü Liderimiz

"Ses" Analitik Qrupu

Ötən ay 20 əcnəbi Naxçıvanda qanunvericiliyin tələblərini pozub

Bu ilin may ayı ərzində Naxçıvan Muxtar Respublikasının Dövlət Migrasiya Xidməti məlumatına görə, ötən ay Dövlət Migrasiya Xidməti tərəfindən muxtar respublikada olma, müvəqqəti yaşama, habelə əmək fəaliyyəti ilə meşğul olma qaydalarına əməl etmədən mövcud qanunvericiliyin tələblərinin pozulması üzrə 20 əcnəbi aşkarlanıb. Bunlardan 16 nəfəri barədə Azərbaycan Respublikası ərazisini 48 saat

ərzində tərketmə, 3 nəfəri barədə inzibati qaydada ölkə hüdudlarından kənara çıxarılma qərarı qəbul edilib. Bir əcnəbinin isə ölkə ərazisində yaşaması leqallaşdırılıb.

Ümumilikdə, ay ərzində Dövlət Migrasiya Xidmətinə əcnəbilər və vətəndaşlığı olmayan şəxslər, habelə Azərbaycan Respublikası vətəndaşları tərəfindən 918 müraciət daxil olub. Daxil olmuş müraciətlərdən 82-si əcnəbilər və vətəndaşlığı olmayan şəxslərin müvəqqəti olma müdafiətinin uzadılması, müvəqqəti yaşamaq üçün icazənin verilmesi, əmək fəaliyyətinin həyata keçirilməsi üçün iş icazəsinin verilmesi, eləcə də vətəndaşlıq mensubiyətinin müəyyənleşdirilməsi ilə bağlıdır. Müraciətlərin hər biri ayrı-ayrılıqla Azərbaycan Respublikası qanunvericiliyinin tələblərinə uyğun olaraq araşdırılıb və müvafiq qərarlar qəbul edilib. Ötən ay olduğu yer üzrə qeydiyyatla bağlı xidmət tərəfindən 836 müraciət qeydə alınaraq icrası təmin olunub. Həmin müraciətlərin 240-i xidmətin sərhəd-buraxılış mentəqələrində fəaliyyət göstərən bölmələri tərəfindən qəbul və icra edilib.

AZERTAC-in Naxçıvan Muxtar Respublikasındaki bürosu

Gənclər və idman naziri Sabirabadda vətəndaşların müraciətlərini dinləyib

İyunun 7-də gənclər və idman naziri Azad Rəhimov Sabirabad rayonunda vətəndaşları qəbul edib. AZERTAC xəbər verir ki, Sabirabad rayon Heydər Əliyev Mərkəzində təşkil olunan qəbulda Şirvan, Hacıqabul, Neftçala, Saatlı, Sabirabad, Salyan şəhər və rayonlarından, ümumilikdə, 20-dən çox sahinin müraciəti dinlənilib.

Müraciətlər əsasən gənclər, idman, tikinti sahələri, sahibkarlığın inkişafı ilə bağlı kreditlərin verilmesi və işlə təminatla bağlı olub. Idman sahəsi ilə bağlı müraciətlər fəxri adaların verilmesi, idman mərkəzlərinin avadanlıqlarla təmin edilməsi, təmirə ehtiyacı olan idman obyektlərinin bərpası, Olimpiya idman komplekslərinin, idman qurğularının tikintisi və təmiri, idmançıların beynəlxalq yarışlarda iştirakı və s. məsələlərlə bağlı olub.

Gənclər sahəsində isə qeyri-hökumət gənclər teşkilatlarının yaradılması, layihələrin maliyyələşdirilməsi, gənclərin beynəlxalq layihələrdə iştirakı, yay iştirahət düsərgələrinin təşkili, gənclər mərkəzlərinin müvafiq avadanlıqlarla təmin edilməsi və fəaliyyəti kimi müraciətlər qeydə alınıb. Bir sıra müraciətlər yerində həllini təpib. Araşdırılması tələb edilən məsələlər isə aidiyyəti qurumlara göndərilmesi üçün nəzarətə götürülüb.

Mayda SOCAR istiqrazları ilə 3,82 milyon dollarlıq əməliyyat aparılıb

Cəri ilin may ayında təkrar bazarda SOCAR istiqrazları ilə 3 milyon 819 min 552 dollarlıq əməliyyat aparılıb. SOCAR istiqrazları üzrə marketmeyker olan "PSG Kapital" şirkətindən AZERTAC-a bildirilib ki, bu dövrə 3 min 799 istiqraz alınıb və satılıb. İstiqrazların 1790 ədədi fiziki şəxs, 2 min 9 ədədi isə hüquqi şəxs tərəfindən alınıb. May ayında SOCAR istiqrazlarının satış qiyməti 4 dollar bahalaşaraq 1004 dollardan 1008 dollara yüksəlib (məlumat üçün bax: <https://www.youtube.com/watch?v=jjfO-PuchTXg>).

ECO-ya üzv dövlətlərin korrupsiyaya qarşı mübarizə təşkilatları rəhbərlərinin 3-cü iclası başa çatıb

Iclasın yekununda Bakı Beyannaməsi qəbul edilib

Azərbaycan Respublikasının Korrupsiyaya Qarşı Mübarizə üzrə Komissiyasının katibi Kamal Cəfərov bildirib ki, ölkəmiz korrupsiyaya qarşı mübarizədə beynəlxalq təşəbbüslerdə fəal iştirak edərək, müsbət təcrübənin tətbiqinə daim diqqət yetirir. Son 15 il ərzində ölkəmizdə sistemli anti-korrupsiya islahatları həyata keçirilib. Bu dövr dörd mərhələdən ibarətdir.

2004-2007-ci illəri əhatə edən birinci mərhələdə korrupsiyaya qarşı mübarizə sahəsində zəruri qanunvericilik bazası formalasdırılıb. Bu mərhələdə, Dövlət Proqramı qəbul edilib, institusional islahatlar aparılıb, iki ixtisaslaşmış qurum - Korrupsiyaya Qarşı Mübarizə üzrə Komissiya və Baş Prokuror yanında Korrupsiyaya Qarşı Mübarizə Baş İdaresi yaradılıb. Komissiya korrupsiyaya qarşı mübarizə sahəsində dövlət siyasetinin formalasdırılmasında iştirak edir, dövlət orqanlarının fəaliyyəti ni əlaqələndirir, dövlət programlarının icrasını həyata keçirir.

Bildirilər ki, 2007-2011-ci illəri əhatə edən ikinci mərhələdə şəffaflığın artırılması və korrupsiyaya şərait yaranan halların aradan qaldırılması prioritet istiqamətlər kimi müyyəyen edilib. Bu istiqamətdə "Şəffaflığın artırılması və korrupsiyaya qarşı mübarizə üzre Milli Strategiya" qəbul edilib, korrupsiyaya qarşı mübarizə aparan ixtisaslaşmış qurumların fəaliyyəti tekmilləşdirilib, vətəndaş cəmiyyətinin üzvləri ilə səmərəli əməkdaşlıqları qurulub, geniş mərifləndirmə işi aparılıb.

2012-2015-ci illəri əhatə edən üçüncü mərhələdə dövlət idarəciliyində İKT-nin uğurlu tətbiqi və korrupsiyaya qarşı mübarizə prioritet olub. Bu dövrdə açıq hökumətin təşviqinə və korrupsiyaya qarşı mübarizəye dair 2012-2015-ci illəri əhatə edən iki Milli Fəaliyyət Planı qəbul edilib və yüksək səviyyədə icra olunub.

2016-2018-ci illəri əhatə edən dördüncü mərhələde açıq hökumətin təşviqi və korrupsiyaya qarşı mübarizəyə dair tədbirlərin davamlılığı məqsədile Azərbaycan Prezidentinin 2016-ci il 27 aprel tarixli Sərəncamı ilə açıq hökumətin təşviqinə dair 2016-2020-ci illəri əhatə edən Milli Fəaliyyət Planı qəbul edilib.

Azərbaycanda korrupsiyaya qarşı uğurlu mübarizə üçün bütün

zəruri mexanizmlərin mövcudluğunu vurğulayan K.Cəfərov korrupsiyaya qarşı mübarizənin dairum - Korrupsiyaya Qarşı Mübarizə üzrə Komissiya və Baş Prokuror yanında Korrupsiyaya Qarşı Mübarizə Baş İdaresi yaradılıb. Komissiya korrupsiyaya qarşı mübarizə sahəsində dövlət siyasetinin formalasdırılmasında iştirak edir, dövlət orqanlarının fəaliyyəti ni əlaqələndirir, dövlət programlarının icrasını həyata keçirir.

Bildirilər ki, 2007-2011-ci illəri əhatə edən ikinci mərhələdə şəffaflığın artırılması və korrupsiyaya şərait yaranan halların aradan qaldırılması prioritet istiqamətlər kimi müyyəyen edilib. Bu istiqamətdə "Şəffaflığın artırılması və korrupsiyaya qarşı mübarizə üzre Milli Strategiya" qəbul edilib, korrupsiyaya qarşı mübarizə aparan ixtisaslaşmış qurumların fəaliyyəti tekmilləşdirilib, vətəndaş cəmiyyətinin üzvləri ilə səmərəli əlaqələri qurulub, geniş mərifləndirmə işi apardığı, ölkəmizdə antikorrupsiya tədbirlərində fəal iştirak etdiyi, bu sahədə digər müvafiq qurumlar kimi, ombudsmanın da geniş fəaliyyət istiqamətlərinin olduğunu bildirib. Korrupsiya hallarının qarşısının alınmasında müvafiq qurumlarla ombudsman arasında səmərəli əməkdaşlığın önemini qeyd edən aparat rəhbəri deyib ki, ölkəmizdə artıq 15 ildir fəaliyyət göstərən Ombudsman təsisatının müstəqil fəaliyyəti üçün qanunvericiliklə hər cür şərait yaradılıb. O, ombudsmanın digər dövlət orqanları, eləcə də vətəndaş cəmiyyəti institutları ilə səmərəli əməkdaşlıq əlaqələri qurdugunu, cəmiyyətdə geniş maarifləndirmə işi apardığını, ölkəmizdə antikorrupsiya tədbirlərində fəal iştirak etdiyi, bu sahədə digər müvafiq qurumlarla ombudsman arasında müvafiq dövlət qurumları ilə səmərəli əməkdaşlıq edirlər. Azad Cəfərov dövlətimizin başçısının təşəbbüsü ilə yaradılan "ASAN xidmət" in şəffaflığın artırılması və korrupsiyaya qarşı mübarizə sahəsində mühüm təsisat olduğunu bildirib. Qeyd olunub ki, indiyədək "ASAN xidmət" e 15 milyon nəfər müraciət edib, xidmətlərdən memnunluq səviyyəsi 98 faiz təşkil edir. "ASAN xidmət" korrupsiyanın olmadığı, şəffaf və effektiv dövlət qurumudur", - deyən A.Cəfəri diqqətə çatdırıb ki,

qurumun "Facebook" səhifəsində yarım milyon nəfər qeydiyyatdadır və onların müraciətləri onlayn qaydada cavablandırılır.

Bakıda 5, bölgələrdə isə 6 "ASAN xidmət" mərkəzinin fəaliyyət göstərdiyini deyən Aparat rəhbəri səyyar "ASAN xidmət" in imkanlarından hazırda 1,2 milyon nəfərin yararlandığını bildirib. Öz xidmətlərini vətəndaşların müraciəti əsasında onların ünvanına çatdıraraq da təmin edən qurum, həmçinin əməkdaşların peşkarlığının artırılmasına xüsusi diqqət yetirir. Son dörd il ərzində 3 min-dən çox dövlət qulluqçusu təlimlər cəlb olunub. Bu qəbildən olan təlimlər müxtəlif ölkələrdə də təşkil edilir.

"ASAN viza" elektron sistemi barədə məlumat verən A.Cəfəri deyib ki, ölkəmizə gəlmək istəyən şəxslər üç gün ərzində rahat şəkildə viza ala bilərlər. Bu sahədə şəffaflığın təmin olunmasında digər xidmət - "ASAN pay" də mühüm ehəmiyyət daşıyır.

Konstitusiya Araşdırma Fonduunun prezidenti Əliməmməd Nuriyev bildirib ki, korrupsiyaya qarşı mübarizənin eñ mühüm şərtlərindən olan siyasi iradənin mövcudluğunu ölkəmizdə özünü bu sahədə dörd Milli Fealiyyət Planının qəbul edilməsində və iki ixtisaslaşmış qurumun yaradılmasında göstərib. Son illərdə Azərbaycanda korrupsiyaya qarşı mübarizədə vətəndaş cəmiyyəti institutları fəal rol oynayırlar, geniş maarifləndirmə işinin aparılmasında müvafiq dövlət qurumları ilə səmərəli əməkdaşlıq edirlər. Azərbaycanda korrupsiyaya qarşı mübarizədə mühüm amillərdən biri də vətəndaş cəmiyyətinin antikorupsiya şəbəkəsinin yaradılmasıdır. Hazırda bu şəbəkənin sıralarında 27 QHT birləşib.

Azərbaycanda vətəndaş cə-

miyyətinin korrupsiyaya qarşı mübarizədə fəal iştirak etdiyini, qanunvericiliyin formalasdırılması prosesinə cəlb olundığını deyən Ə.Nuriyev bu baxımdan ötən il yaradılan Açıq Hökumətin Təşviqinə dair Hökumət-Vətəndaş Cəmiyyəti Dialoqu Platformasının önemini xüsusi vurgulayır.

Iclasda çıxış edən Tacikistan ombudsmanın müavini Rəcəbmo Badriddinova, Pakistanın Milli Hesabatlılıq Bürosunun rəisi Zahir Şah, ombudsmanın katibi Amir Sial, Özbəkistan ombudsmanı Uluqbek Muhammediyev, Qırğızistən ombudsmanı Kubatbek Otorbayev, Qazaxistan Ombudsman Aparatının şöbə müdürü Rısat Raximov, İranın Dövlət Baş Müfəttişliyinin sədri Naser Serac, Əfqanistəninin korrupsiyaya qarşı mübarizə sahəsində həyata keçirilən qabaqcayıcı tədbirlər, bu prosesdə ombudsmanların rolu, onların antikorupsiya tədbirlərində iştirakı, korrupsiyaya qarşı mübarizə tədbirlərinin həyata keçirilməsində insan hüquq və azadlıqlarının qorunması məsələləri barədə məlumat veriblər.

Plenar iclasdan sonra Pakistan təşkilatının korrupsiyaya qarşı mübarizəye dair Bakı Beyannaməsi qəbul edilib. Daha sonra iclasda iştirak edən qonaqlar "ASAN xidmət" mərkəzində vətəndaşlara nümunəvi xidmət prosesi ilə maraqlanıb, dünya memarlığının nadir incilərindən sayılan Heydər Əliyev Mərkəzində xalqımızın Ümummülli Liderinin mənali həyatı və çoxşaxəli fəaliyyətinin müxtəlif dövrlərinə aid eksponatlarla tanış olublar.

da nüfuz qazanan, ortaq mədəni, tarixi köklərimizə dayanan ECO çərçivəsində səylerimizin birləşdirilməsi ölkələrimizin davamlı inkişafı namine tələblərden birinə çevrilib. Təsis olunduğu vaxtdan yüksək nailiyyətlər əldə edən ECO çərçivəsində üzv ölkələr bir sıra prioritət istiqamətlər, o cümlədən neqliyyat, enerji, ticarət və investisiya sahələri ilə yanaşı, son illər korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə də yaxından əməkdaşlıq edirlər.

Baş prokuror Azərbaycan hökumətinin siyasi və maliyyə dəstəyi ilə Azərbaycan Respublikasının Prokurorluğu və insan hüquqları üzrə müvəkkili (ombudsman) tərəfindən təşkil olunan iki günlük tədbirdə aparılan fikir mübadiləsinin və səsləndirilən təkliflərin təşkilatla üzv ölkələrdə korrupsiyaya qarşı mübarizə işinin daha geniş miqyasda həyata keçirilməsinə mühüm töhfə verəcəyinə eminliyini bildirib.

ECO baş katibinin müavini Seyid Calaluddin Ələvi Bakıda yüksək səviyyədə təşkil olunan iclas çərçivəsində səmərəli müzakirələrin aparıldığı söyləyib. O, iclasın yüksək səviyyədə təşkilinə görə Azərbaycan hökumətinə minnədarlığı ifade edib.

Sonra təşkilatı məsələlər müzakirə olunub, İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatına üzv dövlətlərdə korrupsiyaya qarşı mübarizəye dair Bakı Beyannaməsi qəbul edilib. Daha sonra iclasda iştirak edən qonaqlar "ASAN xidmət" mərkəzində vətəndaşlara nümunəvi xidmət prosesi ilə maraqlanıb, dünya memarlığının nadir incilərindən sayılan Heydər Əliyev Mərkəzində xalqımızın Ümummülli Liderinin mənali həyatı və çoxşaxəli fəaliyyətinin müxtəlif dövrlərinə aid eksponatlarla tanış olublar.

"Son 5 il ərzində 15-29 yaşda gənclər arasında işsizlik səviyyəsi 11,8 faizdən 9,4 faizdək azalıb"

Xəbər verildiyi kimi, Azərbaycan Respublikasının əmək və əhalinin sosial müdafiəsi naziri Səlim Müslümovun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti Beynəlxalq Əmək Təşkilatının (BƏT) üzv dövlətlərinin hökumət nümayəndləri və sosial tərəfdəşlarının iştirakı ilə Beynəlxalq Əmək Konfransının Cenevrə şəhərində (İsveçrə Konfederasiyası) keçirilən 106-ci sessiyasında iştirak edir. Nümayəndə heyətinə Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin, Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyasının və Sahibkarlar (İşəgötürənlər) Təşkilatları Milli Konfederasiyasının rəhbər şəxsləri daxildir.

AZERTAC xəbər verir ki, sessiyanın plenar iclasında çıxış edən S.Müslümov strateji hədəflərin düzgün müyyəyen olunmasının hər bir ölkədə inkişafın davamlılığını təmin edən başlıca amillərdən biri olduğunu vurğulayıb: "Əhalinin sosial rifahının yaxşılaşdırılması, işsizliyin azadılması, gənclərin, qadınların və digər sosial cəhətdən həssas əhali qruplarının əmək bazarına integrasiyası, o cümlədən bacarıqların artırılması bu gün Azərbaycan Respublikasında sosial iqtisadi siyasetin əsas prioritetlərini təşkil edir. Qlobal maliyyə böhranının mənfi təsirlərinə baxmayaraq, iqtisadiyyatın liberallaşdırılması, səmərəli fiskal siyaset, o cümlədən güzəştli kreditlərin verilməsi, iqtisadi fəaliyyət iştirakçılarına sağlam rəqabət şəraitinin yaradılması üzrə islahatlar son on ildə orta aylıq əmək-haqqını 3,3 dəfə, orta aylıq pensiyani isə 4,7 dəfə artırmağa imkan vermiş, ölkədə yoxsulluğun səviyyəsi 6 faizdən, işsizliyin səviyyəsi isə 5 faizdən aşağı enmiş, 1,6 milyondan çox yeni iş yeri açılıb".

Nazir BƏT-in 57 Konvensiya-sına qoşulan Azərbaycanın beynəlxalq standartlara cavab verən milli əmək, məşgulluq və sosial müdafiə qanunvericiliyini formalasdırıldığını diqqətə çatdırıb. S.Müslümov bildirib ki, yeni çağırışlara uyğunlaşmaq, iqtisadi siyasetin ve islahatların davamlılığını, iqtisadiyyatın rəqabət qabiliyyətini, inklüzivliliyini və sosial rifahın gücləndirilməsini təmin etmək məqsədində ölkədə milli iqtisadiyyat və iqtisadiyyatın əsas sektorları üzrə strateji yol xəritələri təsdiq edilib. O, hemçinin işsizlikdən siyorta sisteminin yaradılması ilə bağlı qanun layihəsinin hazırkı olunduğunu, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin müvafiq Sərəncamı ilə Əmək Münasibətlərinin Tənzimlənməsi və Koordinasiyası Komissiyasının yaradıldığını diqqətə çatdırıb.

Ölkəmizin BMT-nin 2016-2030-cu illər üçün Dayanıqlı inkişaf Məqsədlərinə qoşulduğunu qeyd edən S.Müslümov Azərbaycanın demoqrafik baxımdan sabit inkişaf edən ölkə olduğunu vurğulayıb: "2006-2015-ci illər ərzində ölkədə əhalinin illik təbii

artım tempi 1,3 faizə yaxın olmuşdur. Hazırda ölkədə doğulanların sayı ölenlərin sayını üç dəfədən çox üstləyir. Demogra-

nə verilib".

S.Müslümov bildirib ki, peşə təhsili sisteminin inkişaf etdirilməsi, təhsil və əmək bazarı ara-

fik baxımdan cavan yaş strukturuna malik Azərbaycanda 2015-ci ildə əhalinin ümumi yaş strukturunda 14-29 yaşda gənclərin payı 27 faiz təşkil edib. Gənclərin məşgulluğunun artırılması istiqamətində həyata keçirilən məqsədönlü siyaset nəticəsində son 5 il ərzində 15-29 yaşda gənclər arasında işsizlik səviyyəsi 11,8 faizdən 9,4 faizdək azalıb".

Nazir respublikada qadınların ictimai həyatın bütün sahələrində aktiv fəaliyyət göstərdiklərini, muzdla işləyənlərin 48 faizinin, o cümlədən təhsil sahəsində muzdla işləyənlərin 76 faizinin, sehiyyədə 82 faizinin qadınlar olduğunu qeyd edib: "Hesab edərək ki, əhalinin məşgulluğunun artırılması üçün kadr hazırlığı sistemi, o cümlədən peşə hazırlığı və əlavə təhsil sistemi dinamik inkişaf edən əmək bazarının tələblərinə uyğunlaşdırılmalı, əmək ehtiyatları keyfiyyətcə yaxşılaşdırılmalı və onun rəqabət gücünü artırılmalıdır. Bu baxımdan peşə standartlarının hazırlanması və tətbiqi xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Son 5 il ərzində ölkəmizdə 350-dək peşə standartı hazırlanıb və İşəgötürənlərin istifadəsi-

sında kəmiyyət, keyfiyyət və gözənlətilər baxımdan mövcud olan uygunszuluqların aradan qaldırılması məqsədile "Azərbaycan Respublikasında peşə təhsili və təliminin inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsi" qəbul edilmiş, hemçinin Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyi yaradılıb: "Ölkəmizdə müasir sosial müdafiə elementlərini özündə cəmləşdirən əhatəli və ünvanlı sosial müdafiə sistemi formalasıl. Əmək və sosial müdafiə, tibbi-sosial ekspertiza və reabilitasiya sahələrində elektron texnologiyaların tətbiqi müasir və şəffaf xidmətlər sisteminin yaradılmasına imkan vermişdir. Pensiyaların təyinatı, əlliliyin qiymətləndirilməsi, ünvanlı dövlət sosial yardımının təyin olunması üzrə elektron sistemlər və əmək mənasibətlərinin keyfiyyətən əvvəl mərhələyə keçməsinə təmin edən əmək müqavilələrinin elektron qeydiyyatı sistemi formalasdırılıb".

BƏT-lə əməkdaşlıqdan bəhs edən S.Müslümov bildirib ki, Təşkilatla 2016-2020-ci illər üçün əməkdaşlıq prioritətlərini müyyəyen edən Layiqli Əmək üzrə ikinçi Ölkə Proqramı imzalanıb. Proqram çərçivəsində "Azərbay-

can Respublikasının Məşgulluq Strategiyası (2017-2030-cu illər)" layihəsi hazırlanıb, ölkədə əhalinin özünüməşgulluğunun artırılması üzrə birgə işlər aparılıb. Son 2 il ərzində Azərbaycan BƏT-in 13 müxtəlif mövzulu konfrans, seminar, təlim və digər beynəlxalq tədbirinə ev sahibliyi edib: "BƏT-in 2016-ci ilin dekabrında Moskova keçirilmiş növbəti il üçün fəaliyyətin müyyəyen edilməsi üzrə iclasında 51 Avropa ölkəsi sırasında Azərbaycan Respublikasının özünüməşgulluq tədbirlərinin həyata keçirilməsi və Üçüncü komissiyanın yaradılması sahəsində təcrübəsi nümunə kimi göstərilmiş və digər ölkələrə bu təcrübədən yararlanmaq tövsiyə edilib".

Nazir BƏT-in 100 illik yubileyi ilə bağlı Azərbaycanda beynəlxalq təşkilatların nümayəndlərinin də iştirakı ilə "Əməyin gələcəyi" üzrə milli səviyyədə müzakirələrin aparıldığı, bu müzakirələrin BƏT-in yüksək səviyyəli nümayəndlərinin iştirakı ilə keçirilən Konfransla yekunlaşdırıldıığını diqqətə çatdırıb. "Hesab edirik ki, müasir dünyada müxtəlif qlobal amillərin, o cümlədən demoqrafik və ətraf mühit dəyişikliklərinin əmək münasibətləri və sosial müdafiə sahəsinə yönələn təsirləri fonunda əmək bazarında sabitliyin qorunub saxlanılması, hər bir şəxs üçün əlcətan sosial təminat sisteminin qurulması, layiqli, təhlükəsiz və sağlam əməyin təmin olunması, qeyri-formal məşgulluğun aradan qaldırılması və digər sahələrdə çağırışlara cavab vermək üçün Beynəlxalq Əmək Təşkilatı ilə əməkdaşlığı gücləndiriləcək hər bir ölkə üçün zəruri və əhəmiyyətlidir", deyib. S.Müslümov çıxışının sonunda vurğulayıb. Daha sonra iclas sessiyanın gündəliyində dayanan məsələlərin müzakirəsi ilə davam edib.

Qeyd edək ki, tədbirin gündəliyinə BƏT-in Baş direktorunun və Rəhbər Organının sədrinin məruzələri, BƏT-in Konvensiya və Təvsiyələrinin icra vəzivəti, "Sülh və istiqrar namıne layiqli əmək: Məşgulluqla bağlı (mühərbiədən sülhə kecid) 1944-cü il tarixli, 71 nömrəli Təvsiyənin nəzərdən keçirilməsi daxildir. Sessiyada hemçinin BƏT-in 2008-ci ildə qəbul edilmiş "Dürüst qloballaşma namıne sosial ədalet haqqında" Bəyannamesinə əsasən əmək sahəsində fundamentalist princip və hüquqların strateji hədəflərinə dair müzakirələrin aparılması, 2017-2020-ci illər üçün BƏT-in Rəhbər Organına seckilərin keçirilməsi və s. nəzərdə tutulur. Azərbaycan Respublikasının da BƏT-in Rəhbər Organına üzvlüye namizədliyi qeyde alınıb. Bununla əlaqədar hazırda Azərbaycan nümayəndə heyeti tərefindən ölkəmizin namizədliyinin dəstəklənməsi ilə bağlı görüşlər keçirilir".

Əddis-Əbəbənin meri: Bakının təcrübəsinin öyrənilməsində maraqlılıq

Azərbaycan Respublikasının Efiopiya Federativ Demokratik Respublikasındaki səfir Elman Abdullayev Əddis-Əbəbə şəhərinin meri Deriba Kuma ilə görüşüb. Görüşdə E.Abdullayev ölkəmizin paytaxtı Bakı şəhərinin dünyadan ən gözəl şəhərlərindən biri olduğunu, bir çox mötəbər beynəlxalq tədbirlərə ev sahibliyi etdiyini və xarici turistlərin sevimli məkanlarından birinə çevrildiyini vurğulayıb. Bakıda bir çox abadlıq işlərinin aparıldığı qeyd edən səfir şəhərin memarlıq və yaşıllaşdırma sahələrində, o cümlədən nəqliyyat sisteminde beynəlxalq standartlara uyğun texnologiyalardan istifadə olunduğunu merin diqqətine çatdırıb. O, Azərbaycanın öz zəngin təcrübəsinin dünyadan bir çox ölkələri, o cümlədən Efiopiya ilə bölməmeye hazır olduğunu bildirib. Əddis-Əbəbə şəhərinin meri Deriba Kuma Azərbaycanın sürətli inkişaf etdiyini yüksək qiymətləndirərək ölkəmizin, xüsusilə Bakının təcrübəsinin öyrənilməsində maraqlı olduqlarını vurğulayıb. Görüş zamanı əməkdaşlığın perspektivləri ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Azərbaycan XİN: İranda törədilmiş qanlı terror aktlarını qəti şəkildə qınayıraq

İranda törədilmiş terror aktları ilə əlaqədar Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Hikmet Hacıyev mətbuatla açıqlama verib. Açıklamada deyilir: "İran İslam Respublikasında törədilmiş qanlı terror aktlarını qəti şəkildə qınayıraq. Bu terror aktları nəticəsində həlak olanların ailələrinə, bütün İran xalqına və hökumətinə dərin hüznələ başsağlığı veririk. Yaralanan və xəsarət alanların tezliklə şəfa tapmasını dileyirik".

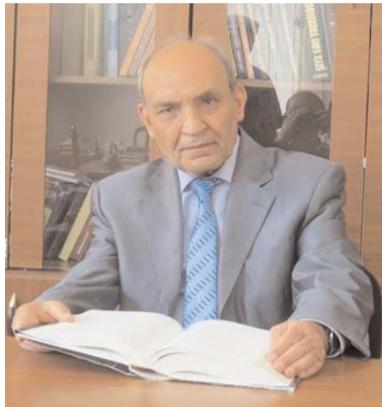
Açıqlamada bildirilir ki, terrorizmdən əziyyət çəkən dövlət kimi Azərbaycan Respublikası terrorizmin bütün forma və təzahürələrini keskin şəkildə pisləyir. Azərbaycan Respublikası terrorizme qarşı mübarizədə beynəlxalq ictimaiyyətin səyərini qətiyyətə dəstəkləyir.

8 iyun 2017-ci il

Müstəqil Azərbaycanın dili və əlifbası var

Möhsün Nağısoylu: "MDB ölkələrinin kiril əlifbasına qayıtması təklifi təxəyyül məhsuludur"

Ölkəmiz müstəqillik qazandıqdan sonra, bütün sahələrdə olduğum kimi, ana dilimizə, əlifbamıza da dövlət səviyyəsində daima yüksək qayğı göstərilir və bu gün də bu diqqət özünü bürüzə verir. Məlumdur ki, yaşadığımız tarixin sərt rejimli illəri Azərbaycan dili və əlifbasından da yan keçməmişdir. Bu gün keşməkeşli yollar keçən müstəqil dövlət dilimiz və əlifbamız var. Belə bir dövrdə yaşadığımız zamanda Rusyanın təhsil və elm naziri Olqa Vasilyeva "Rus dünyası və rus dili: inkişafın tarixi kökləri və istiqamətləri" forumunda çıxışında MDB ölkələrinin kiril əlifbasına qayıtması təklifini irəli sürüb.

Onun sözlərinə görə, son 10 ilde şriftlərin latin və ərəb əlifbasına keçməsi çox böyük mövzu olub: "Biz indi MDB məkanında vahid əlifbaya qayıtmalyıq", - deyən nəzir bunun kiril əlifbası olduğunu diqqətə çatdırır. Bu məsələyə münasibət bildirmek üçün AMEA-nın Nəsimi adına Dilçilik İnstitutunun direktoru Möhsün Nağısoylu ilə əlaqə saxlaşdırıq. O bildidi ki, müstəqillik tarixinin 25 ilini arxada qoyan Azərbaycan yeni tarixi dövrünü yaşayır və dövlət başçısı tərəfindən ölkənin bütün sahələrində müstəqil siyaset həyata keçirilir. Bu gün

Azərbaycan dövləti müstəqil bir ölkədir və dövlət dil siyaseti var: "Artıq geriye qayıtmak və yeniden kiril əlifbasını qəbul etmək qeyri-mümkündür. Onu da deyim ki, müasir texnologiyalara, mühitə və kommunikasiyalara uyğun olaraq, qloballaşan dünyada latin qrafikasına geniş yer verilir. Internet məkanında latin qrafikasından istifadə edilir. Rusyanın təhsil və elm naziri Olqa Vasilyevanın MDB ölkələrinin kiril əlifbasına qayıtması təklifi yalnız təxəyyül məhsuludur. Ola bilsin ki, slavyan xalqları bu təklifi qəbul etsinlər. Bunun Azer-

baycana heç bir aidiyəti yoxdur. SSRİ-nin süqtundan sonra türk-dilli dövlətlər Azərbaycan, Türkmenistan və Özbəkistan artıq kiril əlifbasından latin əlifbasına keçib. Bildiyiniz kimi, Qazaxistan dövləti də yaxın illərdə - 2025-ci ilə kimi tamamilə latin əlifbasına keçəcəkdir".

Məlumdur ki, 1922-ci ilde yeni əlifbaya keçilməsi yolunda atılmış ilk ciddi addım Yeni Əlifba Komitəsinin yaradılması oldu və komitəyə latin qrafikali əlifba tərtib etmək tapşırığı verildi. 1929-cu il yan-

rin 1-den etibarən Azərbaycanda kütłəvi şəkildə latin qrafikali əlifba tətbiq edildi. İmperiya dövründə yaşadığımız illərdə SSRİ-de və xəricdə yaşayan türk xalqları arasında mədəni əlaqələrin güclənməsi qorxusu Azərbaycan əlifbasının yenidən deyişdirilməsi məsələsinin gündəmə getirdi və 1940-ci il yanvarın 1-dən kiril qrafikali əlifbaya keçmək haqqında qərar qəbul olundu.

Möhsün Nağısoylu yarımdən çox bir müddət ərzində kiril qrafikası ilə Azərbaycan elmi və mədəniyyətinin qiyməti nümunələrinin yaradıldığını qeyd etdi. Azərbaycan dövlət müstəqilliyyini bərpa etdikdən sonra latin qrafikali Azərbaycan əlifbasının bərpası üçün tarixi şərait yarandığını bildirən M.Nağısoylu 1992-ci ilde latin qrafikali Azərbaycan əlifbasının tətbiqi barədə Qanun qəbul olunduğunu söylədi. 2001-ci ilde isə, artıq latin qrafikali Azərbaycan əlifbasına keçid başa çatdırıldı: "Latin qrafikali əlifbanın tətbiqinin Azərbaycan Respublikasının siyasi həyatında, yazı mədəniyyətimizin ta-

rixində mühüm hadisə olduğunu nəzərə alaraq, Ulu Önder Heydər Əliyevin 2001-ci il avqustun 9-da imzaladığı Fərmanla avqustun 1-i Azərbaycan Respublikasında Azərbaycan Əlifbası və Azərbaycan dili Günü elan edildi və bu günü hər il qeyd edirik".

Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin böyük önəm verdiyi dil siyaseti müasir dövrümüzde Onun siyasi kursunu uğurla davam etdirən Azərbaycan Prezidenti Cənab İlham Əliyev tərəfindən də uğurla davam etdirilir. Dövlət başçısının məlum Sərəncamı ilə Azərbaycan ədəbiyyatı, mədəniyyəti və elminin ən gözəl nümunələrinin latin qrafikası ilə yenidən nəşri kütłəvi şəkildə həyata keçirildi.

Onun sözlərinə görə, tarixin dönenlərində müxtəlif təqiblərə məruz qalan əlifbamız bir neçə dəfə deyişdirilsə də, bu günün zamanı artıq bunu qəbul etmir, Azərbaycanın müstəqil dili və əlifbası var.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

Dövlət Komitəsi dini icmaların layihələrini maliyyələşdirib

Iyunun 7-de Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsində (DQiDK) layihələri maliyyələşdirilmiş dini icma sədrlerinin iştiraki ilə tedbir keçirilib. DQiDK-nin metbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, tədbirdə ulu öndər Heydər Əliyevin əsasını qoymuş ugurlu dövlət-din siyasetinin bu gün yüksək seviyyədə davam etdirildiyini diqqətə çatdırıran Dövlət Komitəsi sadrının birinci müavini Səyyad Salahlı Prezident İlham Əliyevin ölkədə dini məarifləndirmə və milli-mənəvi dəyərlərin təbliği işini daha da gücləndirmək məqsədile dini icmalara maliyyə yardımını göstərmək üçün imzaladığı müvafiq Sərəncamın önemindən danışıb. O, dövlətin daim dindarların və dini icmaların yanında olduğunu, mütəmadi olaraq dini icmaların layihələrinin maliyyələşdirildiyini vurğulayıb. S.Salahlı ölkəmizdəki sabitliyin və əmin-amanlığın qorunub saxlanılmasında din xadimlərinin fealiyyəti ilə bağlı ümumi prinsipləri qeyd edərək, Ramazan ayında bu fealiyyətin daha mütəşəkkil formada davam etdirilməsinin vacibliyini qeyd edib. Dini icma sədrlerinə rəhbərlik etdikləri icmaların milli-mənəvi dəyərlərimizin təbliği və radikalizmə qarşı mübarizə istiqamətində fealiyyət göstərmələri, ümummilli maraqlardan çıxış etmələri tövsiyə edilib.

Layihələri maliyyələşdirilən Lənkəran rayonu Osakuce kənd məscidi dini icması "İslam həmrəyliyi müasir dövrün çağırışıdır", İmisi rayonu Şahverdi kəndi "Əhli-Beyt" məscidi dini icması "Milli-mənəvi dəyərlərimiz və müasirlik", Goranboy rayonu Xançərvənd kənd məscidi dini icması "İslam Həmrəyliyinin Azərbaycanda sülhün qorunmasındağı əhəmiyyəti", Sabirabad rayonu Həsimxanlı kənd məscidi dini icması "Mül-

tikultural cəmiyyətdə tolerantlıq ənənələrinin qorunması", Şəki rayonu Aydinbulaq kəndi "Hacı Mir Ələkbərəğa" məscidi dini icması "İslam dini sülh, həmrəylik və vəhdət dinidir", Lerik rayonu Ləmərud kənd məscidi dini icması "İslam sülhə və həmrəyliye aparan yoldur", Quba şəhəri "Ərdebil" məscidi dini icması "Ənənəvi İslam və həmrəylik", Lənkəran rayonu Balıqçular qəsəbəsi "Xanım Zəhra" məscidi dini icması "İslam həmrəyliyi sülh və inkişafa təminatdır", Masallı rayonu Köhnə Alvadı kənd məscidi dini icması "İslam həmrəyliyi radikalizm və ekstremizmə qarşıdır", Masallı rayonu Kocəkli kənd məscidi dini icması "Dinimiz və mənəvi dəyərlərimiz", Şəki rayonu Kiçik Dəhnə kənd məscidi dini icması "Cəmiyyətimizi radikal dini təsirlərdən qoruyaq", Yardımlı rayonu Avaş kəndi "İmam Museyi Kazım" məscidi dini icması "Radikal məyillərə qarşı mübarizədə dindarların rolu", Abşeron rayonu Güzdək qəsəbəsi

Bakı Ali Neft Məktəbinin tələbələri beynəlxalq sertifikatlarla təltif olunub

Bakı Ali Neft Məktəbinde (BANM) neft hasilatının artırılması üçün istifadə olunan müasir üssullara həsr olunmuş dördgünlük seminar yenek vurulub. Seminar Yaponiyaın "INPEX" şirkətinin təşəbbüsü, "SOCAR UPSTREAM International Management" MMC-nin və BANM-in təşkilatçılığı ilə keçirilib.

BANM-dən AZƏRTAC-a bildirilib ki, seminar Yaponiyaın Waseda Universitetinin professoru Masanori Kurihara və elmi eməkdaşı Utomo Pratama, dünyada neftin və qazın kəşfiyyatı və hasilatı ilə məşğul olan "INPEX" şirkətinin vitse-prezidenti Akihiko Kurashina, şirkətin Londondakı ofisinin meneceri Takuya Muta və telim koordinatoru Yukito Nomura tərəfindən aparılıb. Telimlərdə ən feal iştirak edən tələbələrə BANM-in rektoru Elmar Qasımov və "INPEX" şirkətinin vitse-prezidenti Akihiko Kurashina tərəfindən telim təşkilatlarının imzası ilə sertifikatlar təqdim olunub.

Mayda SOCAR istiqrazları ilə 3,82 milyon dollarlıq əməliyyat aparılıb

Cari ilin may ayında tekrar bazarda SOCAR istiqrazları ilə 3 milyon 819 min 552 dollarlıq əməliyyat aparılıb. SOCAR istiqrazları üzrə marketmeyker olan "PSG Kapital" şirkətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, bu dövrə 3 min 799 istiqraz alınıb və satılıb. İstiqrazların 1790 ədədi fiziki şəxs, 2 min 9 ədədi isə hüquqi şəxs tərəfindən alınıb. May ayında SOCAR istiqrazlarının satış qiyməti 4 dollar bahalaşaraq 1004 dollardan 1008 dollara yüksəlib (məlumat üçün bax: <https://www.youtube.com/watch?v=jjfOPuchTXg>).

Xatırladaq ki, Dövlət Neft Şirkətinin daxili bazar üçün nəzərdə tutulmuş SOCAR istiqrazları 2016-ci ilin sentyabr ayında buraxılıb. İstiqrazlar 100 milyon dollar həcmində, 5 illik müddətə və illik 5 faiz gəlirlə emissiya edilib. İstiqrazlar üzrə faiz ödənişləri ilə 4 dəfə həyata keçirilir. İndiyədək faiz ödənişləri yanvarın 17-si və aprelin 17-si tarixlərində həyata keçirilib. Növbəti faiz ödənişi iyulun 17-də olacaq.

Ermənistan iqtisadi uçuruma doğru

İşgalçi ölkə cari ili də ugursuz dövlət siyasəti ilə başa vuracaq

Məlum olduğu kimi, müasir dövlətin və cəmiyyətin simasını göstərən ən əsas məsələ ölkəyə rəhbərlik edən şəxsin gördüyü iş və xalqına, və-təninə məhəbbətidir. Ancaq bu gün Ermənistanın durumu 9 ildir ki, işgalçi ölkəyə rəhbərlik edən qaniçən və cinayətkar Serj Sarkisyanın əsl simasıdır desək, yanılmariq. Bu günlərdə işgalçi ölkədə aparılan rəy sorğuları deyilənlərin sübutudur. "Aykakan Jamanak" qəzeti yazır: "Aparılan son rəy sorğuları bir daha göstərir ki, əhalinin 78 faizi S.Sarkisyan iqtidarıının hakimiyyətdən getməsini istəyir. Növbəti dəfə xalqın qanı bahasına prezidentlik müddətinin uzadılması ölkənin bir-dəfəlik yer üzündən seçilməsi deməkdir".

Lilit Qalstan: "Cari ilin dövlət büdcəsi dövlətin məhviniə yol açan büdcədir"

Ermənistan parlamentinin deputatu Lilit Qalstan 2017-ci il üçün qəbul edilmiş dövlət büdcəsinin dövlətin məhviniə yol açan büdcə olduğunu bildib: "Bütün bu problemlərin baş vermesinin səbəbkarı S.Sarkisyanın konstitusiyaya qarşı çıxmışdır. Əvvəla, bütçənin doldurulması özü ciddi sual altındadır. Digər tərəfdən, bütçədən sosialyönümlü məqsədlər üçün istifadə edilmir. Çünkü avtoritar rejim yalnız özünü düşünür. Bu səbəbdən, hesab edirəm ki, bizdə avtoritar rejim mövcud olduğu üçün Sarkisyanı məxsus olan konstitusiyaya da ehtiyac yoxdur. Çünkü ölkədə konstitusiyaya əmel olunmur, eğer belə olmasaydı, Serj öz hakimiyyətini düşünərək, konstitusiyaya dəyişikliklər etməzdii".

Levon Keşayan: "Ermənistan bu məhvindən xilas olmaq üçün Azərbaycanla münasibətləri qaydaya salmalı, işgal olunmuş torpaqları azad etməlidir"

İşgalçi ölkədə yaranmış problemlərdən olan erməni əhalisinin ölkəni tərk etməsi bu gün daha da artıb. Səbəb də bəlliidir: sosial problemlər, daha dəqiq desək, qazın, işığını, suyun qiymətinin artması, işsizlərin sayının daha da çoxalması. Mavi yanacağın qiymətinin artırılması ilə bağlı əhali arasında keçirilən sorğuda iştirak edənlərin 68 faizi "Qazın qiyməti qalxarsa, nə edəcəksiniz" sualına

Ermənistan deputatı: "Hazırda Ermənistan əhalisinin 70-80%-i yoksulluq içində yaşayır"

çoxlu sayıda erməninin doğma və-tənini tərk edərək xarici ölkələre üz tutduğunu bildirir: "Ermənistan bu məhvindən xilas olmaq üçün Azərbaycanla münasibətləri qaydaya salmalı və işgal olunmuş torpaqları azad etməlidir"

L.Keşayan onu da deyib ki, məhz bunun nəticəsidir ki, Ermənistan dəfələrle dönyanın en zəif iqtisadiyyata sahib və korrupsiyalaşmış dövlətləri sırasına daxil edilib.

əhalisinin 70-80%-i yoksulluq içinde yaşayır. Bu, çox acınacaqlı re-qemdir, bizim iqtisadiyyat, vaxt keçdiyce, daha da pisləşir. Ölkənin rəhbəri heç bir tədbir görməyi belə düşünür".

Göründüyü kimi, ölkədə baş verən iqtisadi tənəzüll Ermənistanın real əhalisinin ilbel azalmasına səbəb olub. Belə ki, 2001-2011-ci illərdə (10 ildə) Ermənistan əhalisinin sayı 190 min nəfərə qədər azalıb. Belə ki, siyahıyalmanın keçirildiyi 2011-ci ilin oktyabrında

Ermənistan iqtisadiyyatının ən böyük problemlərindən biri də xarici borclardır. Məsələn, hazırda dövlət borcunun ÜDM-ə nisbəti 40 faizdən artıqdır ki, bu da yetərinə mənfi göstəricidir. Hətta 2008-ci il-dəki məşhur böhran zamanı ölkə o qədər pis vəziyyətə düşüb ki, bir çox strateji obyektləri borc qarşılığında Rusiyaya vermək məcburiyyətində qalıb. Bunlar əsasən, elektrik stansiyaları və zavodlar idi. Erməni ekspertləri bildirirlər ki, bütün bunlar Ermənistan prezidentinin həyata keçirdiyi işgalçılıq siyaseti üzündən baş verir.

Ermənistan Milli Statistika Xidmətinin verdiyi məlumatə görə, hazırda ölkədə yoksulluq səviyyəsi 35,8 faiz təşkil edir ki, bu da 1,2 milyondan artıq insanın dilənci vəziyyətində yaşaması deməkdir. Erməni metbuati müstəqil tədqiqatlarla söyklənərək, bildirir ki, Ermənistanda yoksulluq səviyyəsində yaşayan əhalinin həcmi 48 faizdən bir qədər artıqdır və bu göstəricinin getdikcə artacağı da gözəniləndir. Erməni analitiklərin fikrincə, vəziyyətin bu halında hazırda ölkədə her hansı iqtisadi inkişafdan bele səhbət gedə bilməz.

Bütün bunlar, bir daha onu göstərir ki, sosial-iqtisadi sferada böyük problemlər yaşanan Ermənistan regional sülh və inkişafa öz işgalçılıq siyaseti ilə böyük təhlükə yaradır. Bu səbəbdən, Ermənistanın işgalçi siyasetinə son qoyulması üçün bu ölkəyə beynəlxalq birlik tərəfindən sərt formada təzyiqlər göstəriləməsi vacib sayılır.

"Ermənistanın gedəcəyik" cavabını verib.

Ermənistan yazıçısı Levon Keşayan ölkə rəhbərliyinin apardığı səviyyəsiz siyaset nəticəsində, əhalinin əksəriyyətinin yoksulluğun son həddində yaşamاسını,

Ermənistan parlamentinin deputatı Armen Rustamyan Ermənistan iqtisadiyyatının çökdüyü bəyan edib: "Erməni xalq xaricdən gelən kreditlər və ianələrin hesabına yaşayır. Hazırda Ermənistan

Ermenistanda 2,8 milyon nəfərdən az adam yaşayır. Halbuki 10 il əvvəl bu rəqəm 3 milyon nəfər təşkil edib. 2012-ci ildə isə ölkəni tərk edən 42 min Ermənistan vətəndaşı geri qayıtmayıb.

A.SƏMƏDOVA

8 iyun 2017-ci il

ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrləri regiona səfərə gəlir

Ekspertlər: "Gələcəklər, tərəflərlə görüşəcəklər, tərəfləri təmkinli olmağa çağıracaqlar və gedib yenə də bir müddət dincələcəklər"

ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrləri regiona səfər çərçivəsində iyunun 19-da Bakıda olacaqlar. Azərbaycanın Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Hikmət Hacıyev həmsədrlərin regiona səfərlərini şərh edərkən bildirib ki, Azərbaycan tərəfi dəfələrlə bəyan edib ki, münaqişənin substantiv danişqalar yolu davam etdirilməsinə hazırlır: "Ermənistən xarici işlər naziri Edvard Nalbandyanın ATƏT-in baş katibi ilə keçirdiyi mətbuat konfransında səsləndirdiyi cəfəng fikirləri, bir daha onu göstərir ki, Ermənistən siyaseti işgala əsaslanan status-kvonun davam etdirilməsidir".

Politoloq Arzu Nağıyev "Ses" qəzetiin açıqlamasında bildirdi ki, həmsədrlərin regiona səfərləri cəbhədə gərgin durumun hökm sürdüyü məqamda reallaşır: "ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrlərinin səfərləri Ermənistən ərazisindən başlayacaq. Yəni əvvəlcə Yerevanda olacaqlar, orada müəyyən görüşlər keçirəndən sonra Xankəndiyə gəlməlidirlər. Sonradan isə Azərbaycana qayıtmalıdırlar. Azərbaycan Dağılıq Qarabağ münaqişəsinin sülh yolu ilə həll olunmasında beynəlxalq prinsiple-

rə əsaslanır. Azərbaycan öz suveren ərazilərinin bərpası və işçalçıların torpaqlarından çıxmasına çalışır. Bu gün Dağılıq Qarabağ münaqişəsinin həlli kulminasiya nöqtəsinə çatıb. Elə bir vəziyyət yaranıb ki, istənilən vaxt yalnız lokal mührəbə deyil, regionu alışdırıla bilecək hərbi mührəbə baş verə bilər. Məhz buna görə də, düşnürəm ki, ATƏT-in Minsk Qrupu həmsədrleri öz üzərilərəne düşən missiyani yerinə yetirməlidirlər. Təbii ki, Dağılıq Qarabağ münaqişəsinin həlli sülh yolu ilə qurara bilər".

işğali ölkə olan Ermənistənə təzyiq göstərmir. Ümumiyyətlə, ATƏT-in Minsk Qrupu həmsədrlərinin regiona səfərləri ve sonradan da bəyanatlar vermələri heç də Azərbaycan tərəfini qane edə bilməz. Biz Dağılıq Qarabağ münaqişəsinin həllində ATƏT-in Minsk Qrupu həmsədrlerindən, konkret olaraq, tekliflər gözləyirik. Siyasi şərhçi Azər Həsət də bizimlə səhəbtində ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrlərinin regiona səfərlərindən nəticə gözlənilmediyi bildirdi: "Dağılıq Qarabağ münaqişəsinin həll olunması ilə bağlı artıq ATƏT-in Minsk Qrupu həmsədrleri uzun illərdi ki, fəaliyyət göstərirler. Amma bu illər ərzində həmsədrlər Dağılıq Qarabağ münaqişəsinin həlli istiqamətində ireliyə doğru hər hansı bir addım atmayıblar. Bu baxımdan, onu demək olar ki, ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrleri üçün bu iş, sadəcə, əmək haqqı almaqdan ötrüdür. Başqa heç bir faydası olmayan, görüntülü hesablanmış fəaliyyətdir. Ona görə də, onların budefəki turist səfəri də heç nəyi dəyişməyəcək. Gələcəklər, tərəflərə görüşəcəklər, tərəfləri təmkinli olmağa çağıracaqlar və gedib yenə də bir müddət dincələcəklər. Münaqişə isə həll olunmamış qalacaq. Bundan əziyyət çəkənə, Azərbaycan olacaq. Ona görə də, budefəki səfərdən nəsə irəliləyiş gözləməkə özümüzü aldatmış olarıq".

GÜLYANƏ

A.Nağıyevin sözlerinə görə, bununla Rusyanın xarici işlər naziri qeyd etmək istəyir ki, burada hər hansı hərbi müdaxilədən səhət gedə bilməz: "Çox təəssüflər olsun ki, Rusiya hem ATƏT-in Minsk Qrupu həmsədr ölkələrinən biri kimi, eyni zamanda, Ermənistənə təsir mexanizmine malik olan bir dövlət kimi sona qədər

Şagirdlər üçün yay olimpiada düşərgəsi təşkil ediləcək

Azərbaycan Respublikası Təhsil İnstitutu tərəfindən şagirdlərin yay tətilində riyaziyyat, informatika, kimya, fizika və biologiya fənləri üzrə intensiv dərslərdən ibarət yay olimpiada düşərgəsi təşkil ediləcək. Nazirliyindən SİA-ya verilən xəbərə görə, düşərgə iyunun 16-dan iyulun 16-dək fizika, riyaziyyat və informatika təməyllü liseydə real-

laşdırılacaq.

Yay olimpiada düşərgəsi həftənin 3 günü, hər gün 3 saat olmaqla həyata keçiriləcək. Düşərgədə məşğələlər ilkən olimpiada hazırlıq işini bilən mütəxəssisler tərəfindən aparılacaq. Yay olimpiada düşərgəsində V-VI və VII-VIII siniflər bir yerde olmaqla məşğələlər aparılacaq. Sonda şagirdlər kiçik müsabiqə keçiriləcək və yay düşərgəsinin qalibləri müəyyənəşdiriləcək. Həmçinin məktəblilərə öncədən mülliimlər tərəfindən hazırlanmış yay tapşırığı toplusu təqdim ediləcək. Yay olimpiada düşərgəsində iştirak edən bütün şagirdlərə sonda sertifikatlar veriləcək.

BƏΘ-nin dövlət naziri Qətərə qarşı əlavə sanksiyaları istisna etməyib

Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin xarici işlər üzrə dövlət naziri Ənver Məhəmməd Karqaş ərəb dövlətləri tərəfindən Qətərə yeni sanksiyaların, o cümlədən beynəlxalq ticarət sahəsində sanksiyaların tətbiq olunacağına istisna etmir. Amma A.Karqaş ümidi var olduğunu bildirib ki, vəziyyət normallaşacaq və BƏΘ hökuməti Qətərə qarşı yeni məhdudiyyətlər tətbiq etməli olmayıacaq. Xatırladıq ki, Qətərin terrorizmi və ekstremizmi dəstəkləməsinə görə bir sıra ərəb dövlətləri bu ölkə ilə diplomatik münasibətlərin pozulduğunu elan ediblər.

6 yaşı tamam olmayan uşaqların I sinfə qəbulu üzrə müsabiqəyə elektron qeydiyyat başlanıb

Bakı Şəhəri üzrə Təhsil idarəsinin tabeliyindəki ümumi təhsil məktəblərində 6 yaşı cari ilin sentyabrın 16-dan dekabrın 31-dək tamam olan dövlət məktəbəhəzirliq qrupunda təhsil almayan uşaqların I sinfə qəbulu üzrə müsabiqəyə elektron qeydiyyat başlanıb. İdarənin mətbuat xidmətindən SİA-ya verilən xəbərə görə, Azərbaycan Respublikası təhsil nazirinin "Xüsusi istədəda malik uşaqların vaxtından əvvəl I sinfə qəbulu Qaydalarının" təsviqi barədə əmrinin təhləblrinə müvafiq olaraq istədalı uşaqların müsabiqədə iştirak üçün qeydiyyat mektebeqebebul.edu.az saytında aparılır. İyunun 7-də başlanmış proses iyunun 20-dək davam edəcək. Xüsusi istədəda malik uşaqların vaxtından əvvəl I sinfə qəbulu üzrə müsabiqə iyunun 20-dən etibarən Bakı şəhəri 42 nömrəli tam orta məktəbdə keçiriləcək.

Validəynlər mektebeqebebul.edu.az saytında qeydiyyatdan keçməkələr, uşaq haqqında məlumatları saytda vərilən formada dolduraraq müsabiqəyə buraxılış vərəqini çap edə bilərlər. Buraxılış vərəqində uşaqın müsabiqəyə dəvət olunduğu tarix və vaxt göstəriləcəkdir. Dövlət ümumi təhsil məktəblərindəki məktəbəhəzirliq qruplarına cəlb olunmuş uşaqlar üçün isə validəynlər mektebeqebebul.edu.az saytından müvafiq sertifikati çap etməli, eyni zamanda məktəb seçməlidirlər. Məktəbəhəzirliq qruplarını uğurla başa vuraraq sertifikat almış xüsusi istədəda malik uşaqlar I sinfə müsahibədən kənar qəbul olunacaqlar. Qeyd edək

ki, xüsusi istədəda malik uşaqların vaxtından əvvəl I sinfə qəbulu üzrə məktəbeqebebul.edu.az saytında qeydə alınır. Onlardan 2197 nəfəri müsabiqəyə cəlb olunacaq.

Trabzondan Bakıya birbaşa aviareys açılacaq

Iyunun 17-də Türkiyənin Trabzon şəhərində Bakıya birbaşa aviareys açılacaq. AZERTAC "airport-haber.com" saytına istinadla xəbər verir ki, birbaşa aviareysin açılması turistlərin sayının artırmasına səbəb olacaq. Uçuşlar Türkiyənin "Onur Air" aviaşirkəti tərəfindən şəhər günləri həyata keçiriləcək.

Əli Kərimli Gözəl Bayramının həbsindən dividend əldə etməyə çalışır

Bundan böyük biabırçılıq və rəzalət ola bilməz

Faktlara və baş verən proseslərə əsasən, birmənalı şəkildə demək olar ki, xaricdə oturan və oradan dağlıcı müxalifəti istədikləri kimi idarə edən qüvvələrin bu dəfə də iflasla üzləşəcəkləri şübhəsizdir. Təbii ki, bununla, yenə də uduzan, xalqın gözündə bir qədər də ciltzlaşan müxalifət partiyaları və onların liderləri olacaq. Baxmayaraq ki, hələ də, bəzi müxalif partiya sədrələri ifşa olunduqları ilə barışmayaraq, müxtəlif şoular yaratmaqla uduzmağa hazır olmadıqlarını nümayiş etdirməyə çalışırlar. Hətta Müsavat başqanı A.Hacılı və AXCP sədri Ə. Kərimli mitinqlər keçirməklə hələ də yaşamaq və fəaliyyət göstərmək limitlərinin tükənmədini bayan edirlər. Hətta AXCP sədri Ə.Kərimli müavini Gözəl Bayramının həbs olunmasından sonra mitinqlərin keçirilməsi barədə iddialı açıqlama ilə çıxış edib. Bu, onu göstərir ki, Ə.Kərimli güdəzə verdiyi müavininin həbsindən siyasi dividend əldə etməyə və bununla da bir daha xarici qüvvələrin diqqətini özünə cəlb etməyə çalışır.

Əli Kərimli haqqında növbəti cinayət işi qaldırıla bilər

Eyni zamanda, Ə.Kərimlinin qondarma hüquq müdafiəcisi Xədice İsmayıllı birge işləyib-hazırladıqları Əfqan Muxtarlı ola-yı ile Gürcüstanla Azərbaycan arasında qırılmaz dostluq və strateji müttəfiqlik əlaqlarını poz-maqla cəhdələri iflasa uğrayacaq. Daha doğrusu, artıq Ə.Muxtarlı-nın gizli yolla Azərbaycan sərhə-dini keçərək, ölkəmizdə X.İsmayıllı və Ə.Kərimlinin pozucu plan-larını həyata keçirməyə çalışıldığı istintaq orqanları tərefindən sü-butu yetirilməkdədir. Bu baxımdan, demək olar ki, istintaq X.İsmayıllı və Ə.Kərimli barəsində ci-nayət işi qaldırıb, aşadırmalar apara bilər. AMDP sədri, millet vekili Elşən Musayev de qəzeti-mizə verdiyi açıqlamasında qeyd edib ki, Ə.Muxtarlıların istintaqa verdiyi etirafılara əsasən, X.İsmayıllı haqqında cinayət işi qaldırıla bilər: "Mənəcə, Xədice indi qorxu içindədir. Çünkü onun pa-

xırları haqda Əfqandan çox mə-lumatlı adam yoxdur. Bir-ikisini istintaqa desə, Xədicənin gəmisi yene batacaq. Odur ki, əgər əv-vəller Əfqan özünə el qatmışdı-sa, indi də bu estafeti Xədice öz üzərinə götürüb. Buna qarşılıqlı "zibil örtmə" prosesi deyirlər. "Hamısı eyni bezin qıraqıdır" de-yə bir-birinin hərəkətlərini mala-lamağa çalışırlar. Təbii, belə bir ehtimal var ki, Xədice öz donos-larını durmadan yazar və payla-yır. Düzdür, belə bir adamın ya-zı-pozusu milçək vizitlisində güclü effekt vera bilməz. Amma yene də cəhd edir. Çünkü xısləti budur".

Arif Hacılı itira-itira gedir

Ə.Kərimli ilə siyasi yarışda fərqlənməyə çalışan Müsavat başqanı A.Hacılı da boynundan böyük təkəbbürlü açıqlamalarla çıxış edib. A. Hacılı aksiyaların keçirilməsi üçün partiya sədrələri ilə məsləhətləşmələr apardıqlarını bildirib. Ancaq A.Hacılı hansı

nidən qollarını çirmayıb, "5 ildən sonra biz udacağıq" de-meyə hazırlaşırlar. Bu, artıq 20 il-dir təkrar olunur. Bu tipli fikirlər xalq arasında çoxdan geniş ya-yılmış lətfiflərə çəvrilir."

R.Quliyevin fikirlərinə və di-ger müxalif partiya sədrələrinin susqunluğuna əsaslanaraq, demək olar ki, A.Hacılının və Ə.Kərimlinin mitinq keçirmək istək və arzularına müxalif partiyaları tərefindən dəstək yoxdur. Bu, isə onu bir daha təsdiq edir ki, sözü-gedən dağlıcı ənsürlər mitinqlər keçirəs勒 bele, xarici qüvvələrin təhləbləri reallığa çevriləməyəcək. Xatırladaq ki, bir qədər əvvəl "Yurdəş" partiyasının sədri Ma-is Səferli müxalifətin mitinqlərə hazırlılaşmasına münasibət bildirərək, bizimle səhbətində qeyd etmişdir ki, Müsavat və AXCP ki-mi partiyalar mitinqlər planlaşdırmaqla özlerinə tərəfdar toplaya biləcəklərini düşünürək: "Azərbaycan cəmiyyəti olduqca düşüncəlidir. Yəni Azərbaycan cə-miyyəti pisi yaxşıdan ayırmayı bacarıır. Ölək vətəndaşları radikal müxalifət qüvvələrinin çığı-rişlarına və bir qayda olaraq, keçirilən mitinqlərə rədd cavabı ve-rirlər. Bu dəfə de radikal müxalifət temsilcili-rə tərefindən planlaşdırılan mitinqlər uğursuzluğa düşçərək olacaq. Çünkü həmin qüvvələrin heç bir siyasi gücü yoxdur ki, nəyəse nail ola bilsinlər".

Göründüyü kimi, baş verən proseslər dağlıcı müxalifətin əleyhine işləyir. Baxmayaraq ki, xarici fondlar və maraqlı qüvvələr tərefindən onlara geniş maddi və mənəvi dəstək mövcuddur. Amma buna baxmayaraq, onlar bir şeyi unudurlar: son sözü xalq deyir. Xalq isə indiki dağlıcı müxalifətə sözünü hələ 1993-cü ildə deyib. Mənəcə, artıq şerhə ehtiyac yoxdur.

i.ƏLİYEV

Əli Kərimli - müxalifətin anlamazı

Rəfiqə

Səhvi anlayaraq, onu etiraf et-mək hər adamın işi deyil. Fakt budur ki, bu gün əllilər, isalar, leyłalar... Bu, düşüncədən və reallıqdan çox-çox uzaqdırırlar. Ancaq onların bu düşüncəsini xəste təxəyyül-lü müxalifət adlandırdır, inciyirlər. Qınamıram onları, cünti 24 il ərzində anlamazlıq yolu keçiblər.

Xüsusilə də, son vaxtlar Ə.Kərimlinin yenə də etrafına topladığı gənc-lərden istifadə edərək, mitinqə səsle-məkde məqsədi pul-parə, qrant əldə etməkdir. Ə.Kərimli Qərbin bir sıra qar-anlıq siyasi dairələri, erməni lobbisi, eləcə də, digər anti-Azərbaycan xarak-terli qüvvələr qarşısında istədiyini al-mağā çalışır. Ancaq bu gənclər hələ də dərk etmirlər ki, dəstək olduqları dağlı-dıcı müxalifet "liderləri" onları həmişə olduğunu kimi, yenə də aldadacaqlar. İcazəsiz mitinqdə iştirak etdiklərinə görə hebs olunan hər bir gənc isə on-lara siyasi dividend getirir. Xarici təş-kiatlar qarşısında dillər uzanır, cibləri-nə isə qrant selləri axır. Bu pul-paral-arı isə həmin "liderlər" öz "gül balaları-na" yedirdilər - haram tike kimi!

Xatırlayaq ki, Ə.Kərimlinin "gül balası" da 2013-cü ilin prezyident seçkiləri dövründə plakatları cirdığına görə, bir neçə günlük hebsə atılkən, onun atası oğlunun "sui-qəsde" məruz qaldığını bar-bar bağırırdı. Bu zaman sual ortaya çıxır ki, məgər sizin gül balaların-nə isə qrant selləri axır. Bu pul-paral-arı isə həmin "liderlər" öz "gül balaları-na" yedirdilər - haram tike kimi!

Gah mitinq, gah aclarıq, gah da digər naftalın iyi verən etiraz tədbirləri ile gündəmə düşmək istəyən dəyərsiz dağlıcı müxalifət ənsürləri, o cumlədən, Ə.Kərimli bu faktoru dərk edə bilməz.

Bax, budur Ə.Kərimlinin iç üzü və xısləti.

SAĞLAM HƏYAT

"Uşaq və Tələbə-Gənclər Dənyası" İctimai Birliyi "Sağlam həyat tərzi. Xromosomlarda gen mutasiyası və aradan qaldırılma yolları" layihəsi çərçivəsində növbəti tədbir keçirib.

Qeyd edək ki, təşkilat indiye-qədər bir sıra layihələri uğurla hə-yata keçirmiştir. Keçən il Çıraqqalada "Vətən biz səninkəlik" düşərgəsində keçirilən layihə hamı tərefindən bəyənilib, əla qiymət veril-mişdi.

Tədbirdə qeyd olunmuşdur ki, xarici görünüşdən sağlam görünən insanlar bir sıra xəstəliklərin daşı-yıcıları ola bilirlər: "Bunu gözə gərmək mümkün deyil, ancaq evləndikdən sonra qanda olan xəstəlik-lər nəsildə üzə çıxır. Bizim məqsədimiz bu layihədə gənclərimizi gə-ləcəkdə onları nə qarşılıyacaqını

öyrətməkdir. Organizmlərin geno-tipində baş verən dəyişkenlik "modifi-kasiya dəyişkənliyi" deyilir. Mutasiya hadisəsi ilk dəfə 1880-cı ildə

də baş verən dəyişkenlik "modifi-kasiya dəyişkənliyi" deyilir. Mutasiya hadisəsi ilk dəfə 1880-cı ildə

holland alimi Quqo Friz, sonra isə Mendel və Morganın qanunları bu mutasiyaları öyrənməyə kömək etmişdir. Gen mutasiyaları gözle göründür. Xromosomdaxili və xromosomarası dəyişilmələr sa-yesində xromosom, miqdarının dəyişilməsiyle meydana "mutasiya dəyişkənliyi" çıxır".

Çıxışlarda o fikir vurğulanmışdır ki, xəstələrdə qan qrupunu bilmək və məsələnin tam həlli deyil. İnsanda antiteller və antigenlər olur. İlk dəfə rezus meymunu üzə-rində öyrənildiyinə görə, adını rezus qoymuşlar, RH+, RH-. İnsanların 85 faizində RH+ olur və qan köçürülmədə yoxlanılır. Əks-halda mənfi rezuslu insana müsbət rezus qan vurularsa antiteller əmələ gələr və ləktalanmadan in-san ölü: "Hətta atanın qanı müsbət, ananın qanı mənfi olarsa, körpə müsbət rezuslu olacaq və ana öz körpəsinin qatılı ola bilər. Ananın antitellələri ana bətnində

körpəni yeyir və uşaq doğulma-dan ölü. İnsanda irsi xəstəliklərin bir qismi xromosomlarda baş verən dəyişiklik neticesində meyda-na çıxır. 21 cüt xromosoma birce xromosom eləvə olunduqda, daun xəstəliyi olan uşaq meydana çıxır. 22-ci xromosomda birinin çatma-ması ağ qan xəstəliyinə səbəb olur. 5-ci xromosomda sınmə baş verərsə, uşaqın alt çənəsi, qırıtlığı düzgün inkişaf etmir və uşaq ağlayarkən, "pişik miyoltusunu" xatırladır".

Qeyd edək ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurasının maliyyə dəstəyilə layihə çərçivəsində 54, 5, 247, 44 sayılı məktəbdə tədbirlər keçirilmişdir. Tədbirlər bütün məktəblərdə uğurla və maraqla həyata keçmiş və uşaqları maraqlandıran suallar layihənin ekspert-lər tərefindən cavablandırılmışdır.

İlk müstəqil Azərbaycan dövlətinin baniləri 1918-1920-ci illərdə ədalətlə və demokratik dövlət quruluşu axtarışlarında ikən, nəinki o dövrdə cəmiyyət üçün mühüm olan, həm də bu gün aktual səslənən məsələlərə cavab verməli olmuşlar. Bu mənada, demokratik dövlətdə hüququn roluna, hüquq və dövlətin əlaqəsinə, hüquqi dövlətin əsaslarına, vətəndaşların əsas hüquq və azadlıqlarının təmininə dair N.Yusifbəylinin, F.Xoyskinin və Y.V.Çəmənzəminlinin fikirlərinə müraciət etmək faydalı olardı. "Həqiqi demokrat üçün yalnız bütün insanlara münasibətdə ümumi olan hüquq mövcud olmalıdır" fikri mövzunun şərhi baxımından diqqətəlayiqdir.

Aydındır ki, burada "insanlar" ifadəsi altında cəmiyyətdə tutduğu mövqedən asılı olmaya-raq hər bir kəs, hər bir vətəndaş, tamın, yeni dövlətin bir hissəsinə təcəssüm etdirən dövlət orqanlarının hər bir vəzifeli şəxsi nəzərdə tutulur. Bu da, bize belə bir nəticə çıxarmağa imkan verir ki, dövlətin de hüquqa tabeliyini məcburi sayır, məhz bu anlayış onun dilində hamının qanuna tabe olmasını və qanun qarşısında bərabərliyini ifade edirdi.

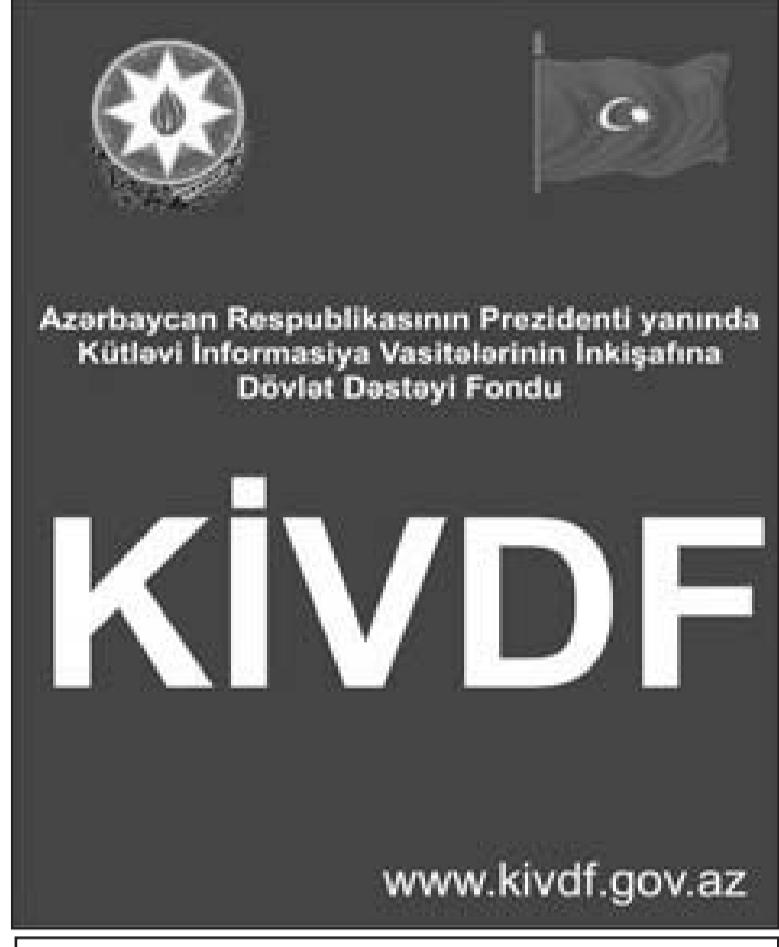
Y.V.Çəmənzəminli də daxili məsələlərde dövlətin qanuna tabe olmasını, hamının qanun qarşısında bərabərliyini zəruri hesab edirdi, hüquqi quruluşun qanunlarından bəhs edərək, o, qeyd edirdi ki, hamı heç de hər cür qanun qarşısında deyil, yalnız qərəzsiz qanun qarşısında bərabər olmalıdır. O, hesab edirdi ki, belə qanunların ən başlıca əsasları azadlıq, bərabərlik və ədaletdir. Milli Azərbaycan dövləti banilərinin fikrincə, hüququn üstünlüyünü qəbul edən və eyni zamanda, onunla məhdudlaşan dövlət hakimiyyəti mədəni demokratik dövlətçilik hesab edildi. N.Yusifbəyli göstərirdi ki, "əsas azadlıqlar-söz azadlığı, mətbuat azadlığı, yığıncaqlar, ittifaqlar və tətil azadlığı - hər bir mədəni demokratik ölkənin əsasıdır... Hər bir kəs istədiyini yaza və deyə bilər, istədiyi yerdə yığışa bilər. Bir şərtlə ki, bu, Azərbaycan xalqının müqəddəs müstəqillik hüququna qarşı yönəlməsin".

Azərbaycan Demokratik Respublikasında hakimiyyətlərin bölgüsü prinsipi də hüquqi dövlətin əsası hesab olunur. Bu müddəə parlament iclasında "Deputat vəzifələri ilə dövlət qulluğunun bir araya sığmaması haqqında" qanunun müzakirəsi zamanı melum olmuşdur: "Bu qanunun məqsədi qanunverici hakimiyyətin icraedici hakimiyyətdən ayrılmışdır. Hüquqi dövlətin despotik dövlətdən fərqi heç de hakimiyyətin bir şəxsən bir neçə şəxsə keçməsində deyildir. Hakimiyyət bölgüsü sistemi olmadiqda, hakimiyyət çox adamın əlində daha çox despotik ola bilər. Hüquqi dövlətin əsası qanunverici, icraedici və məhkəmə hakimiyyətləri bölgüsündür".

ADR-in baniləri hüquqi dövlətin mövcudluğunu müstəqil məhkəmə təsisatının mövcudluğu ilə əlaqələndirmişlər. Dövlət və vətəndaşların qarşılıqlı məsliyyətini real təmin edən əsas orqan kimi məhkəmənin rolü haqqında protokollar qüvvəyə minmişdir. Bu sənədlərde "eyni siyasi baxışları müdafiə edən, siyasi ənənələr və ideallar baxımından, azadlıq və qanunun alılıyinə eh-

tiram nöqtəyi-nəzərdən ümumi irsə malik olan Avropa ölkələri" qarşısında öhdəlik qoyulmuşdur ki, bu ölkələr BMT-nin "Məlki və Siyasi Hüquqlar haqqında Pakt"ın eksər müddəələrini, "İqtisadi, Sosial və Mədəni Hüquqlar haqqında Pakt"ının isə təhsil hüququ ilə bağlı müddəəsini kollektiv şəkildə müdafiə etsinlər. Konvensiyada dövlət, iqtisadi təşkilat və ayrı-ayrı vətəndaşlar tərəfindən daxil olmuş şikayətlərə baxmağın mexanizmi göstərilmişdir. Sazişə əsasən, bu təşkilatın üzvi olan ölkələr öz suverenliyinin müəyyən bir qismini Avropa Şurasına verir və Avropa Məhkəmə sisteminin qərarlarını yerine yetirmək barədə razılığa gelirlər. Vətəndaşın öz dövlətindən şikayətine Avropa insan hüquqlarını müdafiə sistemində yalnız o vaxt baxılır ki, həmin adamın şikayəti öz ölkəsində bütün hüquqi pillələrdən keçmiş olsun. Onun şikayətine insan Hüquqları Komissiyasında, Avropa Şurası Nazirlər Komitəsində və Avropa Məhkəməsində baxıla biler. Bu məhkəmə artıq ayrı-ayrı vətəndaşların bir çox şikayətlərinə, o cümlədən, hakimiyyətin amansız rəftarı, qeyri-qanuni həbs olun-

lini Öyrənən Komissiyanın ardıcıl səyləri nəticəsində mümkün olmuşdur. QHT-lər Ümumdünya İnsan Haqlarının Bəyannaməsi prinsiplərini dövrü mətbuatda, seminar və konfranslarda geniş müzakirəyə çıxarır. Qeyd etmək lazımdır ki, bütün dünyada insan haqlarının müdafiəsində QHT-lər böyük çətinliklə qarşılaşmışdır. Onlar təkəfə fəaliyyət göstərdikləri ölkələrde deyil, hətta 1947-ci ildə BMT-nin İnsan Hüquqları Komissiyası tərəfindən də xəbərdarlıq almışlar ki, komissiya insan haqlarının pozulması məsələsinə baxmayıacaqdır. Qeyri-hökumət təşkilatları komissiyaya təsir göstərərək, məsələyə başqa cür yanaşılmasını tələb etmişlər. BMT-nin İnsan Hüquqları Komissiyasında müşahidəçi statusuna malik insan Hüquqlarının Beynəlxalq Liqası bütün QHT-lərə insan haqlarının pozulmasını qeyde almaq üçün xüsusi tədqiqatlar aparmağa, müxtəlif nəşrlər təribə etməyə çağırılmışdır. Lika ilk qeyri-hökumət təşkilatıdır ki, totalitar rejimlərə, hərbi diktaturalara və hətta insan haqlarının pozulması müşahidə edilən demokratik ölkələrə belə "Tənbeh və pişləmək" metodunu tətbiq

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkışafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KIVDF

www.kivdf.gov.az

Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti
yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin
İnkışafına Dövlət Dəstəyi Fondu maliyyə
dəstəyi ilə "İnsan hüquq və azadlıqlarının
müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət
səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi
fəaliyətin artırılması" istiqaməti
çərçivəsində hazırlanıb

İnsan hüquqlarının müdafiəsində QHT-nin rolu

ma, mətbuat azadlığının və təhsil hüququnun pozulması və s. ilə bağlı şikayətlərə baxmışdır. Əgər dövlət günahkar hesab olunmuşsa, onda o, məhkəmənin qərarına tabe olaraq vurulan zərəri ödəmiş, öz qanunvericiliyində, yaxud praktik fəaliyyətdən dəyişiklik etmişdir.

Təxminən 50 il bundan əvvəl "insan hüquqları" anlayışı kütləvi informasiya vasitələrində və ya diplomatik notalarda çox nadir hallarda təsadüf edilən anlayış idi. İndi isə bu anlayış iqtisadi fikirdə ən mühüm yərə malikdir. İnsan hüquqları anlayışının bu dərəcədə kütləvilik qazanmasında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarının rolunu xüsusi qeyd etmək lazımdır. Dünyada bütün QHT-lərin fəaliyyətinin əsas hissəsi insan hüquqlarının müdafiəsi məsələleri ilə, bilavasitə bağlıdır. Təsadüfi deyil ki, insan hüquqları anlayışının BMT-nin Nizamnaməsinə salınması ABŞ-da fəaliyyət göstərən üç QHT-nin Amerika Yəhudü Komitəsinin, Milli Kilsələr Şurasının və Dünya Təşki-

edir. İnsan hüququnun müdafiəsi ilə məşğul olan QHT-lər sırasında 1961-ci ildə Londonda təşkil edilmiş "Amnistii İnterneşn" təşkilatının adını xüsusi qeyd etmək lazımdır. Bu təşkilat dünyada insan hüquqlarının pozulması barədə məlumatlar toplayaraq, dövlət repressiyasına məruz qalanları "vicdan məhbəsu" adlandırmış, 1974-cü ildə 61 ölkədə insan hüquqlarının pozulmasına aid faktları bütün dünyaya elan etmişdir.

Latin Amerikasındaki herbi represiyaları ifşa etdiklərinə görə, təşkilat Nobel Sülh Mükafatına layiq görülmüşdür. Beynəlxalq təşkilatların iş praktikası gösterir ki, onların yaydıqları məlumatlar əksər kəskin rejimli ölkələrdə nəzərə alınır. QHT rəsmilərinin fikrincə, ele mexanizmlər işleyib-hazırlamaq lazımdır ki, onların fikse etdikləri insan hüququna dair pozuntulara münasibət əməli şəkilde həyata keçirilsin. 1975-ci ildə bir çox ölkələrin razılığı ilə qəbul olunan Helsinki Yekun Aktı insan hüquqlarının müdafiəsi nöqtəyi-nəzərində böyük əhə-

miyyətə malikdir. Sənədə əsasən, bu akta imza atmış ölkələr "İnsan hüququ və əsas azadlıqları (7 prinsipdən ibarət)" öz ölkələrinde təmin etməlidirlər. 1978-ci ildə Helsinki Prosesinin gedিশəne nəzarət edən və Şərqi Avropa üçün böyük əhəmiyyətə malik "Helsinki Uotç" Qeyri-Hökumət Təşkilatı yaradıldı.

Afrika, Asiya qitələrində insan hüquqlarının müdafiəçiləri qeyri-hökumət təşkilatları təsis edərək, müstəmləkə zülmündən azad olmaq uğrunda mübarizə aparmaqdadır. Hazırda insan hüquqları barədə qüvvədə olan bütün beynəlxalq müqavilələrin effektivliyi dövlət tərəfindən öz öhdəliklərinin yerinə yetirilməsinə nəzarət mexanizmində asılıdır. Adətən, nəzarət mexanizmi insan hüququ pozulduqda işə düşür. Dövlətin xarici siyaseti isə yalnız insan hüquqları üzərində qurula bilməz. Xarici siyasetdə milli maraqlar əsas rol oynadığından, insan hüquqları maddi və siyasi maraqlara nəzərən böyük əhəmiyyət kəsb etmir.

Vahid ÖMƏROV,
fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru

Hazırda demokratikləşmə və liberallaşma proseslerinin tam

Alımlar: Emosiyaların coşması orqanizmi təqətdən salır

Sən demə, ünsiyyət tələb edən peşələr, məsələn, həkimlik, müəllimlik, səticiliq, dəlləklik, kassirlilik müəyyən mənada təhlükeli, hətta sağlamlıq üçün ziyanolu peşələrdir. Belə peşələrin təhlükəli olması daim danışmaq və vəziyyətə uyğun hərəkət etmək zərurətinin yaratdığı sinir pozğunluğu ilə bağlıdır. Vaxt keçdikcə psixika güclü emosional sarsıntı yaşayır. Ele güclü sarsıntı ki, müəyyən məqamda, boş yerde mənasız bir səbəb ucbatından insanı özündən çıxarırlar.

Bu problemə ilk dəfə Birleşmiş Ştatlarda diqqət yetirmişlər. Sosial xidmət sahəsində çalışanlar vaxtaşırı özlərini qeyri-adəvət aparır, etrafdakılarla kobud rəftar edir, tabeliyindəki adamların üstüne haqlı-haqsız qışqırırlar. Neticədə sinirlər pozulur. Alımlar belə halları ümumiləşdirib statistik məlumatlar toplamış və müəyyən qənaətə gəliblər.

Emosiyaların "kükrəməsinin" izahı çox sadədir. Elədiklərinin əvəzini görməyən insanların emosional ehtiyatı gec-tez tükənir. Belə insanlar hər şeye bigən olur, düşkünlüyə qapılır, yaxud əksinə, külli miqdarda zəif narkotik - qehvə, çay, siqaret və şirni qəbul edirlər. Belə insanlar baş ağrılarından, yuxusuzluqdan əziyyət çəkir, doyunca yatırı, gün ərzində yorğun olurlar və təbii ki, düşdükleri vəziyyətin səbəbini enerjilerini tükəndirən "vampirlərdə" axtarırlar. Daha zəif insanlar isə intihara meyil edirlər.

Stresdən qaçmağın ən yaxşı yolu ruhdan düşməmək, başqalarının problemlərindən uzaq olmaqdır. Çünkü problem həmişə neqativ deməkdir. Bunun üçün tabeliyinizdəki ziyankar adamlarla ünsiyyəti məhdudlaşdırmaq, həmkar və peşəkarlardan onlarla dil tapmağın yollarını öyrənmək, emosional sağlamlığı qorumaq lazımdır. Bir sözə, siz işdəsiniz, peşəkarınız, müvafiq üsüllardan istifadə edirsiz və baş verənləri əsla üreyinizə yaxın buraxmırıınız.

ŞOK iddia: Alma qabığı xərçəng hüceyrələrinə "dur" deyir!

Məlumdur ki, alma xərçəng kimi ciddi xəstəliyin inkişafının qarşısını alır. Alımlar isə, aydınlaşdırıblar ki, bu, almanın qabığı hesabına baş verir. Viskonsin Universitetinin apardığı testlər göstərib ki, qabığın terkibindəki antioksidantlar prostat vəzində və döşdə şış hüceyrələrinin artım sürətini xeyli yavaşdır. Odur ki, alımlar insanlara almanın qabıqlı yeməyi məsləhət görürələr.

Hədsiz işgüzarlıq psixi problemlər yaradır...

Alımlar aydınlaşdırıblar ki, ifrat işgüzarlıqdan daha çox rəhbər işçilər, biznesmenlər, həkimlər, hüquqşunasılar, müəllimlər, yaradıcı peşələrin nümayəndələri əziyyət çəkirler. Müasir işgüzar insanı qayda-qanuna rəğbət, məsuliyyət hissi, inadkarlıq və səbirli olmaq kimi məziyyətlər fərqləndirir. Əslində, burada xoşagəlməz heç nə olmasa da, durmadan artan səhv etmək qorxusu, istirahət etməyi, rahatlanmayı bacarmamaq hissi son nəticədə ağır stressə, qan təzyiqinin yüksəlməsinə, çəkinin artmasına, alkogollu içkilərə və nikotinə aluda olmağa gətirib çıxarır.

Ifrat işgüzarlıq çox vaxt insanın heç kimin işin öhdəsindən onun kimi yaxşı gələ bilməyəcəyi barədə yanlış qənaəti, onun həmkarlarının təcrübəsinə etinəz yanaşması nəticəsində yaranır. Psixoloqlar bu xəstəliyin inkişafını dörd mərhələyə böylərlər. İlk mərhələ adətən hiss olunmadan keçir. İşdə ləngiyir, boş vaxtlarında iş barədə düşünürsən. Ən ağır ikinci mərhələdir. Bu zaman işə o qədər bağlanırsan ki, onsuz bir anını belə təsəvvür etmirsen. Nəticədə xroniki yorğunluq yaranır, yuxu sistemi pozulur. Növbəti mərhələ xroniki mərhələdir. Öz çiyninə o qədər yüksəltir, həm fiziki, həm emosional baxımdan ruh düşkünüyüne qapılırsan və hətta ölüm təhlükəsi ilə üzləşirsen.

Ses

Son səhifə

8 iyun

Futbol üzrə 2022-ci il dünya çempionatı baş tutmayacaq?

Xəber verildiyi kimi, 2022-ci ilde dünya çempionatına ev sahibliyi etməli olan 7 dövlət eyni vaxtda Qəter ilə diplomatik əlaqələri kəsib. Beynəlxalq Futbol Federasiyası (FIFA) bununla əlaqədar Qəterin ətrafında yaranmış vəziyyəti diqqətlə izleyir. AZERTAC TASS agentliyine istinadla bildirir ki, FIFA-nın metbuat xidmətindən bu haqda verilən məlumatda deyilir: "FIFA "Qəter-2022"nin teşkilat komitə ilə, habelə 2022-ci il dünya çempionatının təchizatı üzrə ali komitə ilə daim əlaqə saxlayır. Bu mövzuda əlavə şəhər verməyəcəyik".

Blokada ilə əlaqədar yayılmış şayiələrə görə, 2022-ci il noyabrın 21-dən dekabrın 18-dək Qəterin 7 şəhərində - Doha, Lusail, Al Vakr, Al Xore, Al Rayan, Ümm-əs-Salal və Mədinət-əş-Şamal şəhərlərində keçirilməsi nəzərdə tutulan dünya çempionatı leğv edilə bilər. FIFA-nın sponsorlarından olan "Qatar Airways" aviaşirkəti qonşu ölkələrin hava məkanının blokadaya alınması üzündə ciddi itkilərə məruz qalır.

Azərbaycan millisi Şimali İrlandiya yığması ilə oyuna "Nike" istehsalı olan formada çıxacaq

Bir neçə ildir ki, "Umbro" şirkəti ilə əməkdaşlıq edən AFFA futbol üzrə Azərbaycan milli komandası üçün "Avro-2016"nin seçmə mərhələsinin sonuna dek kifayət edəcək sayıda geyim əldə etmişdi. Mövcud geyim dəstlərindən qənaətə istifadə olunduğu üçün millizmin dünya çempionatının seçmə mərhələsinin geride qalan oyunlarında da "Umbro" şirkətinin istehsalı olan formaldan istifadə olunub.

AZERTAC xəber verir ki, seçmə mərhələnin digər qarşılaşmaları üçün forma almaq məqsədilə AFFA bir neçə, o cümlədən "Umbro" və "Nike" şirkətləri ilə danışıqlar aparıb. "Nike" şirkəti "Umbro" ilə müqayisədə tələb olunan geyimləri daha tez və 11 faiz ucuz qiymətə təmin etdiyi üçün AFFA ilə şirkət arasında razılıq əldə olunub. Beləliklə, Azərbaycan milli komandası dünya çempionatının seçmə mərhələsi çərçivəsində iyunun 10-da Şimali İrlandiya yığmasına qarşı keçirəcəyi oyundan başlayaraq mövsüm sonuna dek "Nike" istehsalı olan formada çıxacaq.

Dünyanın ən yaxşı futbolçusu Riqadadır

Dünyanın ən yaxşı futbolçusu Kristianu Ronaldu Riqadadır. Bu barədə futbol üzrə Latviya yığmasının nümayəndələrinə istinadla "Latvijas Avize" qəzeti yazıb. Portuqaliya milli isə, Riqaya iyunun 7-də axşam saatlarında gelib. Latviya və Portuqaliya yığmaları iyunun 9-da Riqanın "Skonto" stadiyonunda 2018-ci il dünya çempionatının seçmə mərhələsi çərçivəsində qarşılaşacaqlar.

"Borussia" yeni baş məşqçisinin adını rəsmən açıqlayıb

Borussia futbol klubu yeni baş məşqçisinin adını rəsmən açıqlayıb. AZERTAC xəber verir ki, Dortmund klubunun yaydığı xəbərə görə, bu vəzifəyə Peter Bos təyin edilib. Onunla 2 illik müqavilə imzalanıb. Peter Bos ötən mövsüm "Ayaks"ı çalışdırıb və komandanı Avropa liqasının finalına qədər daşıyıb. "Borussia" "Ayaks"a 3 milyon avro təzminat ödəyəcək. Bosun özü isə 4 milyon avro məvəcib alacaq. Xatırladaq ki, Tuxelin gedişindən sonra komandaya Lüsen Favrin gəlişi söylənilsə de "Nitsa" onu buraxmayıb.

Baş redaktor:

Bəhruz Quliyev

Baş redaktorun müavinləri:

**Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov**

**Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 32.**

**Səhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az
Tel: 598-33-90 Faks: 493-11-62**

Buraxılışa məsul: Mətləb Salahov

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

**Qəzet "Ses"in komputer mərkəzində yığılın, sahifələnir.
"Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunur
Qazetdə AzərTAC, SIA, APA və AZADINFORM informasiya agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.**

**Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur
Tiraj: 5500**